

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Wieluniu**

**Informacja o stanie
bezpieczeństwa sanitarnego
z terenu powiatu wieluńskiego
w 2018 roku**

WIELUŃ 6 LUTY 2019 R.

100 LAT SŁUŻB SANITARNYCH W POLSCE

WSTĘP	5
Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	8
1. Zakres prowadzonego nadzoru	8
Szczepienia ochronne	13
Podmioty wykonujące działalność leczniczą	14
1. Zakres prowadzonego nadzoru nad podmiotami leczniczymi	14
2. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	14
3. Postępowanie z odpadami	16
4. Zaopatrzenie w wodę	16
5. Dezynfekcja, dezynsekcja i deratyzacja	16
Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	17
1. Zakres nadzoru sanitarnego	17
2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia	19
3. Stan sanitarny środków transportu żywności	20
4. Jakość zdrowotna środków spożywczych	20
4.1 Znakowanie środków spożywczych	21
4.2 Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów	21
4.3 System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach - RASFF	21
5. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków	23
6. Ocena sposobu żywienia	23
7. Podsumowanie	23
Zapobiegawczy nadzór sanitarny	24
Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów	25
Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy i chemikaliami	28
1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego	28
2. Choroby zawodowe	30
3. Podsumowanie	30
Przeciwdziałanie narkomanii w obszarze środków zastępczych	31
Jakość wody przeznaczonej do spożycia i kąpieli	32
1. Zaopatrzenie ludności w wodę	32
2. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	32
3. Pływalnie kryte, odkryte	33
Ocena warunków sanitarnych w placówkach dzieci młodzieży	34
1. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży	34
2. Stan sanitarno-techniczny budynków, w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży	35

3. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej.....	35
4. Warunki do prowadzenie zajęć wychowania fizycznego	35
5. Ergonomia wyposażenia placówek dla dzieci i młodzieży	35
6. Organizacja pobytu uczniów w szkole oraz rozkład zajęć.....	36
7. Mikroklimat w placówkach dla dzieci i młodzieży	36
8. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży	37
9. Podsumowanie.....	37
Oświata zdrowotna i promocja zdrowia	38
1. Profilaktyka palenia tytoniu	38
2. Profilaktyka nadwagi i otyłości.....	39
3. Profilaktyka chorób zakaźnych.....	40
4. Profilaktyka uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.	40
5. Profilaktyka zażywania dopalaczy	41
6. Inne przedsięwzięcia z obszaru promocji zdrowia, kampanie społeczne	41

Państwo! Państwo!

Państwowa Inspekcja Sanitarna dokonuje corocznej oceny stanu sanitarnego powiatu uwzględniając zarówno istniejące, jak i mogące się pojawić w przyszłości zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Corocznej oceny stanu sanitarnego powiatu dokonujemy w oparciu o wyniki przeprowadzonych planowych kontroli, kontroli interwencyjnych, wizytacji oraz wyników badań laboratoryjnych wody, żywności, kosmetyków oraz badań epidemiologicznych.

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieluniu w zakresie ochrony zdrowia publicznego obejmowały:

- ocenę żywności prowadzonej w ramach urzędowej kontroli żywności, której zanieczyszczenia chemiczne i bakteriologiczne mogą powodować istotne skutki zdrowotne, oraz ocenę stanu sanitarno-technicznego obiektów żywnościowo-żywnościowych,
- monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, która może być źródłem groźnych zakażeń lub zatruc,
- ocenę środowiska pracy, w którym występują czynniki szkodliwe lub uciążliwe dla zdrowia pracowników,
- ocenę sanitarną podmiotów wykonujących działalność leczniczą, placówek nauczania i wychowania oraz innych obiektów użyteczności publicznej.

We wszystkich wyżej wymienionych obszarach opieraliśmy się na wynikach badań uzyskanych z akredytowanych laboratoriów bazy laboratoryjnej województwa łódzkiego w skład której wchodzi Oddział Laboratoryjny PSSE w Wieluniu.

Wiarygodność wyników badań i potwierdzana jest certyfikatami Polskiego Centrum Akredytacji i w każdym roku Oddział Laboratoryjny poddawany jest ocenie audytorów Polskiego Centrum Akredytacji.

W działalności kontrolnej wprowadzony jest system zarządzania i system ten jest audytowany przez audytorów wewnętrznych inspekcji sanitarnej województwa łódzkiego, co pozwala na stosowanie jednakowych procedur kontrolnych w całym województwie.

Istotnym elementem naszej działalności jest edukacja zdrowotna prowadzona przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej poczynwszy od przedszkolaków po seniorów, zważywszy na fakty świadczące o tym, że społeczeństwo aktywnie dbające o swoje zdrowie może prowadzić długie życie wolne od chorób i związanych z nimi ograniczeń.

Zachęcamy Państwa do odwiedzania naszej strony internetowej www.psewielun.pl oraz serwisu Facebook na których zamieszczamy informacje o istotnych wydarzeniach dotyczących naszej bieżącej działalności oraz ważne komunikaty dotyczące zdrowia publicznego.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Wieluniu
B. Sułkowska
mgr farm. Barbara Sułkowska
specjalista w dziedzinie zdrowia publicznego

WSTĘP

Powiat wieluński zajmuje obszar 928 km², administracyjnie podzielony na 10 gmin, zamieszkiwanych przez 76 829 mieszkańców (GUS stan na 30.06.2018 r.), z czego 54 198 zamieszkuje tereny wiejskie. Położenie powiatu między rzekami Prosną a Wartą stwarza znakomite warunki do rozwijania turystyki i rekreacji, które wpływają na charakter oraz rodzaj działających przedsiębiorstw na terenie powiatu wieluńskiego

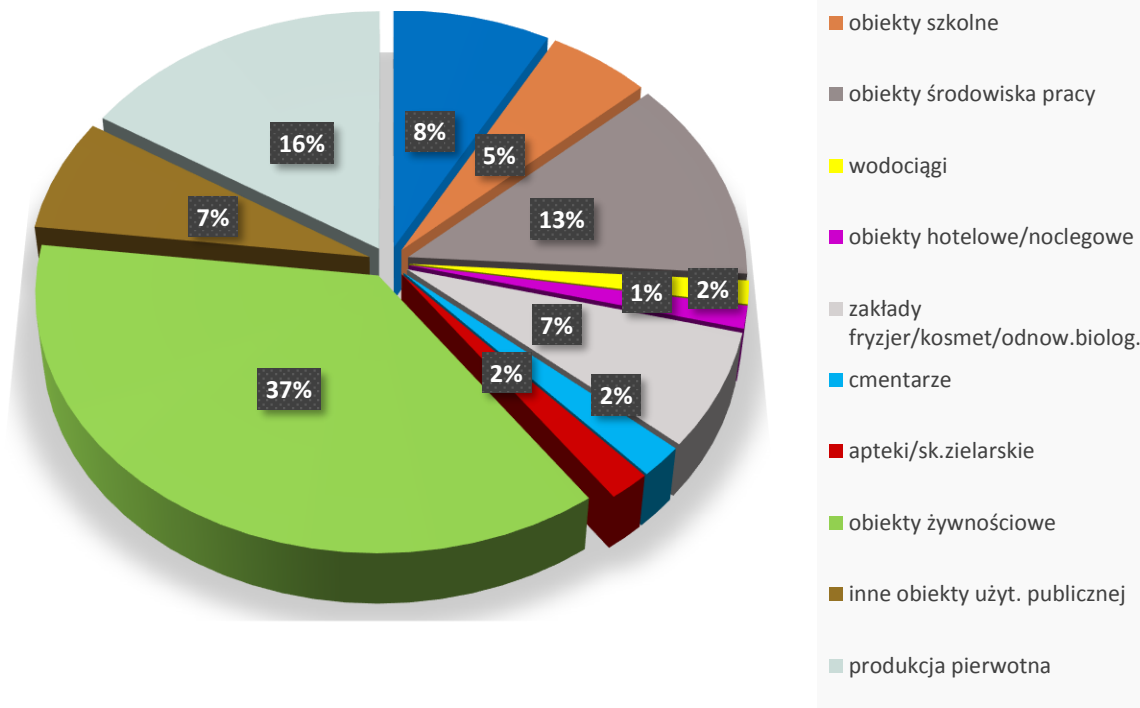
Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieluniu skierowana była na promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego.

Zadania realizowane były przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej o profilu laboratoryjno – nadzorowym. PSSE w Wieluniu i zatrudnia w chwili obecnej 51 pracowników spełniających wymagania dla poszczególnych stanowisk pracy.

Działalność kontrolno-represyjna Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wieluniu w latach 2017-2018

	2017 rok	2018 rok
Liczba obiektów	1 814	1 867
Liczba kontroli zaplanowanych	1 065	1 124
Liczba wykonanych kontroli sanitarnych	1 802	1 836
Liczba decyzji adm.	245	278
Liczba postanowień	16	50
Liczba zajętych stanowisk Zapobiegawczy N. Sanitarny	101	122
Mandaty	24	26
Kwota mandatów	7 200	6 350
Liczba pobranych próbek do badań w działalności nadzorowej	1 218	1 863
Liczba pomiarów fizycznych w pl. wych. i naucz.	3 100	2 403
Liczba wykonanych badań przez Oddz. Lab:	17 962	15 359
▪ badania nadzorowe	3 171	3 084
▪ badania w ramach działalności usługowej	14 791	12 275

Rodzaj nadzorowanych obiektów w 2018 r.

ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny PSSE w Wieluniu posiada akredytację PCA Nr AB 542 w zakresie badań/pomiarów:

- wody, wody do spożycia
- wody, wody do spożycia przez ludzi
- wody z pływalni, wody z kąpielisk
- środowiska pracy
- diagnostyki klinicznej

Oddział Laboratoryjny pracuje w grupie zintegrowanych merytorycznie laboratoriów PIS woj. łódzkiego, obsługując 4 powiaty: wieluński, bełchatowski, pajęczański i wierszowski

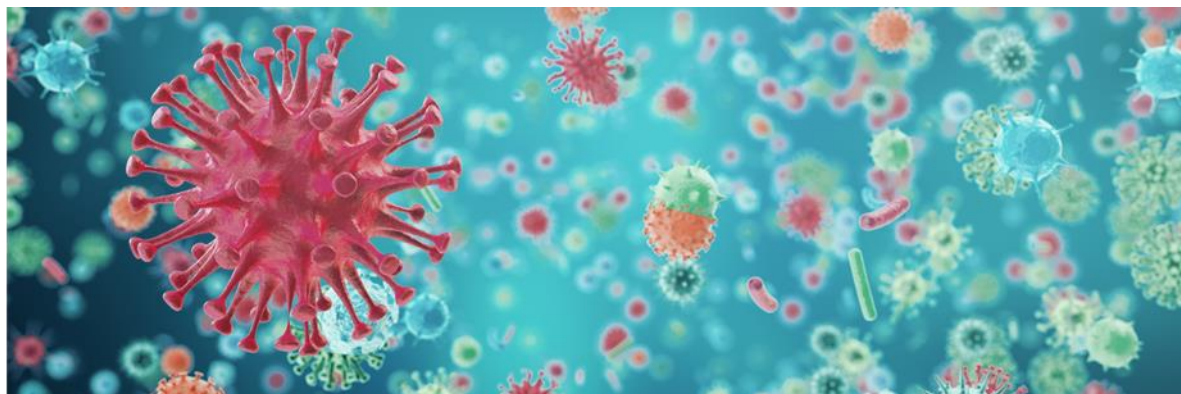
Oddział Laboratoryjny systematycznie aktualizuje i rozszerza swój zakres akredytacji

Obecnie Oddział Laboratoryjny posiada 94 akredytowane metody badawcze.

W 2017r. Oddział Laboratoryjny PSE w Wieluniu został doposażony w specjalistyczną aparaturę analityczno-badawczą tj. w chromatograf gazowy typ Agilent 7890B i spektrofotometr UV VIS DR6000, umożliwiające skuteczną kontrolę parametrów fizykochemicznych w próbkach wody objętych monitoringiem krajowym i unijnym i parametrów chemicznych powietrza w środowisku pracy. Wyżej wymienione aparaty laboratoryjne zostały zakupione ze środków budżetu państwa za kwotę 200 tys. zł.

1. Zakres prowadzonego nadzoru

W 2018 r. pracownicy Sekcji Nadzoru Epidemiologicznego **kontynuowali wielokierunkową działalność** w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych, która obejmowała działania skierowane na populację ogólną oraz sprawowali nadzór epidemiologiczny w przypadku stwierdzonych chorób zakaźnych, dokonywali oceny i analizy sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, zapewniali zaopatrzenie w preparaty szczepionkowe, nadzorowali wykonawstwo szczepień i wykorzystanie preparatów szczepionkowych w ramach obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych jak również prowadzili kontrole sanitarne w placówkach medycznych.

Rejestracja chorób zakaźnych i zatruc pokarmowych prowadzona była zgodnie z „Międzynarodową Klasyfikacją Chorób” (ICD – 10) oraz definicjami chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Na tej podstawie sporządzano sprawozdania dwutygodniowe, kwartalne i roczne o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach pokarmowych (MZ 56) oraz miesięczne, kwartalne i roczne raporty o zachorowaniach oraz podejrzeniach zachorowań na niektóre choroby zakaźne. Prowadzono analizy porównawcze występujących chorób zakaźnych w odniesieniu do lat poprzednich. Systematycznie sprawowano nadzór nad grypą (tygodniowe meldunki na drukach MZ-55).

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie wieluńskim na przestrzeni kilku ostatnich lat należy uznać za stabilną.

Najczęściej rejestrowanymi jednostkami chorobowymi była ospa wietrzna, bakteryjne i wirusowe zakażenia jelitowe, płońca, wirusowe zapalenia wątroby, gruźlica, borelioza, grypa zakażenia grypopodobne.

W okresie **od 1 stycznia 2018r. do 31 grudnia 2018r.** wśród wyżej wymienionych jednostek chorobowych zarejestrowano spadek zachorowań na:

- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez **rotawirusy** (2018r.-20 zachorowań, 2017r.-35 zachorowań),
- **gruźlicę** (2018r.-7 przypadków, w 2017r.- 11 przypadków),
- **krztusiec** (2018r.-2 przypadki, 2017r.-15 przypadków),
- **boreliozę** (2018r.-18 przypadków, 2017r.-27 przypadków),
- **ospę wietrzną** (2018r.-250 przypadków, 2017r.-310 przypadków)
- **grypę** (od 01.09.2017 roku do 30.04.2018 roku zgłoszono **8206** przypadków zachorowań i podejrzeń zachorowań. W analogicznym okresie sezonu **2016/2017** zarejestrowano **8657** zachorowań).

Ponad trzykrotnie wzrosła liczba zatruc pokarmowych wywołanych przez **pałeczki Salmonella** (2018r.-14 przypadków, w 2017r.- 4 przypadków).

Odnotowano wzrost zachorowań na **biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu** (2018r.-12 przypadków, 2017r.-6 przypadków).

Nieznacznie spadła liczba zachorowań na bakteryjne **zakażenia jelitowe** wywołane przez *Clostridium difficile* (2018r.-21 zachorowań, 2017r.-24 zachorowania), na **wirusowe zapalenie wątroby typu B** (2018r.-6

przypadków, 2017r.-9 przypadków) oraz **wirusowe zapalenie wątroby typu C** (2018r.-8 przypadków, 2017r.-10 przypadków).

W 2018r. odnotowano 1 zachorowanie na wirusowe zapalenie wątroby **typu A** (w 2017r.-3 przypadki).

1. Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w powiecie wieluńskim w latach 2016 – 2018

JEDNOSTKA CHOROBY	POWIAT WIELUŃSKI		
	2016 rok	2017 rok	2018 rok
	Liczba zachorowań	Liczba zachorowań	Liczba zachorowań
Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	8	4	14
Bakteryjne zakażenia wywołane przez Clostridium difficile	47	24	21
Inne bakteryjne zakażenia określone i nieokreślone	2	3	2
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	8	35	20
W tym biegunki u dzieci do lat 2	3	6	12
Różyczka	-	-	-
Ospa wietrzna	199	310	250
Świnka	5	2	2
Płonica (szkarlatyna)	14	13	13
Choroba z Lyme (borelioza)	42	27	18
Szczepienia p. wścieklicznie osób pokąsanych	2	16	10
Róża	2	1	1
Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu	2	3	3
Wirusowe zapalenie wątroby	TYP A	-	3
	TYP B	13	9
	TYP C	4	10
Krztusiec	27	15	2
Choroba meningokokowa	-	-	-
Kiła	2	3	-

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W 2018r. zaobserwowano nieznaczny wzrost (w 2017r. – 33 zachorowania, w 2018r.-38 zachorowania) liczby bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych, których najczęstszą przyczyną były pałeczki jelitowe Salmonella Enteritidis oraz bakterie z rodzaju Clostridium difficile.

Zarejestrowano w 2018 roku 14 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych przez „niedurowe” pałeczki Salmonella. Przyczyną zakażenia były: spożycie surowych produktów, niewłaściwy proces przygotowania mogący prowadzić do wtórnego skażenia potraw i niewłaściwa obróbka termiczna.

Odnotowano 1 zbiorowe ognisko zatrucia pokarmowego. Na podstawie danych uzyskanych z dochodzenia epidemiologicznego oraz wyników badań bakteriologicznych uznano, iż źródłem zatrucia pokarmowego były pałeczki Salmonella Enteritidis. Zostały one wykryte w badaniach diagnostycznych u 4 osób. **Wszystkie zatrucia miały miejsce w środowiskach domowych.**

Wzrosła dwukrotnie liczba zachorowań na **biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu** (2017r.-6 przypadków, 2018r.-12 przypadków).

Zaobserwowano spadek zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe- rotawirusy, (w 2017r.- 35 przypadków, w 2018r. -20 przypadki).

Choroby wieku dziecięcego

Choroby wieku dziecięcego (krztusiec, odra, świnka, różyczka, ospa wietrzna) – liczba notowanych zachorowań cechuje się cykliczną zmiennością charakterystyczną dla chorób wieku dziecięcego. W 2018r. na terenie powiatu wieluńskiego w stosunku do roku poprzedniego zaobserwowano spadek zachorowań na **ospę wietrzną** (w 2017r.- 310 zachorowań, w 2018r.-250 zachorowań) oraz siedmiokrotny spadek zachorowań na **krztusiec** (w 2017r.- 15 zachorowań, w 2018r.-2 zachorowania).

Zarówno w roku 2018 i 2017 nie odnotowano zachorowań na **różyczkę i odrę**. Zachorowania na **szkarlatynę** (w 2016r.-14 przypadków, w 2017r.-13 przypadków) jak również na **świnkę** (w 2017r.- 2 zachorowania, w 2018r.-2 zachorowania) utrzymują się na podobnym poziomie w stosunku do roku ubiegłego.

W związku z występowaniem zwiększonej liczby zachorowań na odrę w całym kraju, w tym w województwie łódzkim i sąsiednim województwie mazowieckim, na terenie powiatu wieluńskiego prowadzony był wzmożony nadzór epidemiologiczny w zakresie zapobiegania zakażeniom polegający głównie na działaniach informacyjnych o chorobie, przekazywaniu placówkom leczniczym opracowanych procedur do stosowania w przypadku wystąpienia podejrzenia lub zachorowania na odrę. Zachorowania na odrę w Polsce są związane przede wszystkim z zawlekaniami choroby z zagranicy przez osoby podróżujące, w tym cudzoziemców.

W 2018r. wpłynęło 1 zgłoszenie podejrzenia zachorowania na odrę u małego dziecka. Przeprowadzone badania diagnostyczne nie potwierdziły zachorowania.

Tabela przedstawiająca zachorowania na choroby wieku dziecięcego w latach 2016-2018

	2016		2017		2018	
	Liczba zachorowań	Współ. Zapadal.*	Liczba zachorowań	Współ. Zapadal.*	Liczba zachorowań	Współ. Zapadal.*
Ospa wietrzna	199	257,5	310	401,3	250	324,1
Świnka	5	6,4	2	2,5	2	2,5
Różyczka	0	-	0	-	0	-
Odra	0	-	0	-	0	-
Krztusiec	27	35	15	19,4	2	2,5

*Liczba nowych zachorowań/liczby mieszkańców powiatu x 100 000

Wirusowe zapalenie wątroby

Zakażenie przenoszone drogą pokarmową - WZW typ A.

W 2018 roku w powiecie wieluńskim zarejestrowano 1 przypadek zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu A** (w 2017r.-3 przypadki).

Skutecznym sposobem zapobiegania zakażeniom WZW A jest stosowanie podstawowych zasad higieny szczególnie podczas przygotowywania posiłków, w tym częste mycie rąk, spożywanie potraw wyłącznie po obróbce termicznej (gotowanie, pieczenie, smażenie), unikanie spożywania niegotowanego mięsa, nie kupowanie żywności na ulicznych straganach i picie wyłącznie butelkowanej lub przegotowanej wody zwłaszcza podczas pobytu za granicą w krajach gdzie te zakażenia często występują.

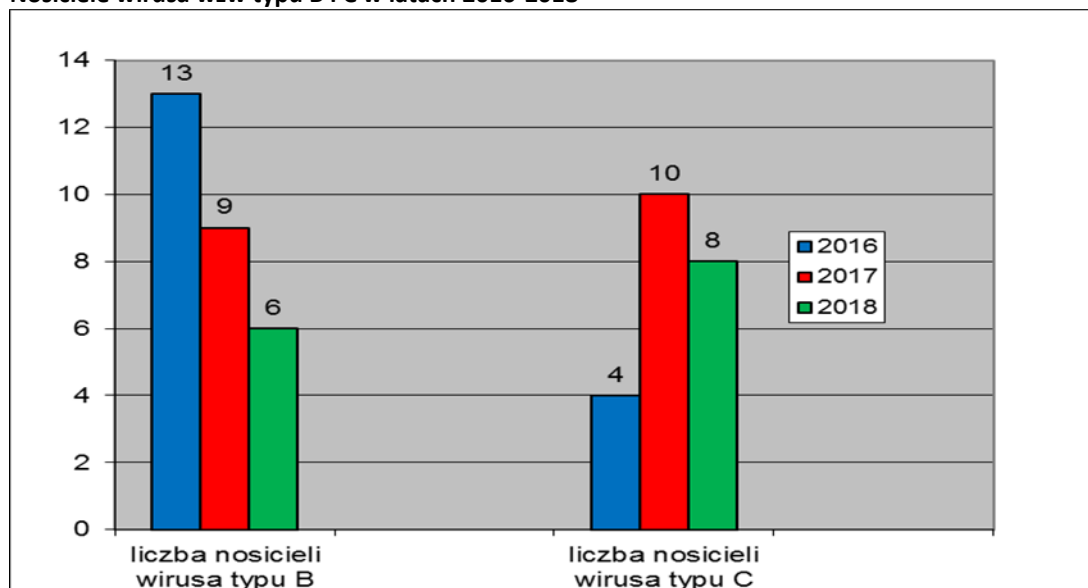
Zakażenia przenoszone drogą krwi - WZW typ B i C.

Zaobserwowano również spadek zakażeń wywołanych zarówno przez **wirusa zapalenia wątroby typu B** jak i **wirusa zapalenia wątroby typu C**. W 2018r. zgłoszono 6 przypadków zakażeń wzw typu B i 8 przypadków nosicielstwa wirusa wzw typ C.

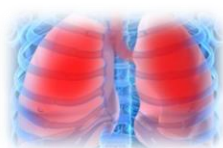
Dla porównania w 2017r. zarejestrowano 9 zakażeń wzw typu B oraz 10 przypadków zakażeń wzw typ C. Brak metod zapobiegania zakażeniom WZW – typ C czyli HCV w drodze szczepień ochronnych, szerzeniu się zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych tj.

utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych podczas wykonywania świadczeń zdrowotnych w placówkach medycznych oraz zabiegów o charakterze niemedyicznym przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek oraz poprzez działania o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym mające na celu podniesienie poziomu wiedzy o WZW typ C.

Nosiciele wirusa wzv typu B i C w latach 2016-2018

Gruźlica

W 2018 roku na terenie powiatu wieluńskiego zanotowano spadek zachorowań na gruźlicę z 11 przypadków w 2017 r. do 7 w roku 2018.

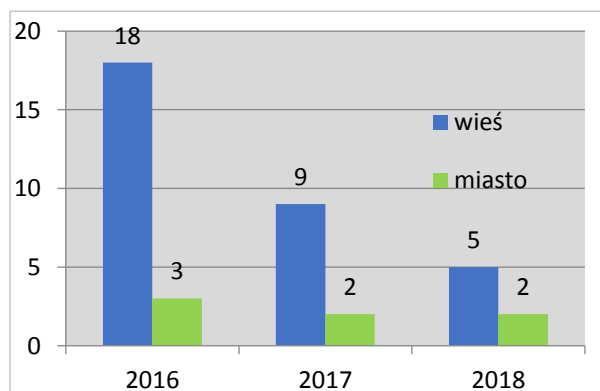
Wszystkie przypadki zachorowań dotyczyły gruźlicy płuc potwierdzonej bakteriologicznie.

Wśród zarejestrowanych przypadków 57% chorych stanowiły osoby po 50 roku życia.

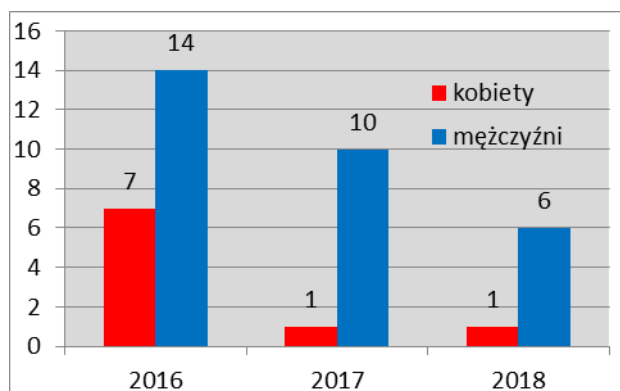
Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy jest stosowanie szczepienia BCG, które zapobiega wystąpieniu u niemowląt ciężkich i śmiertelnych postaci klinicznych gruźlicy takich jak gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych oraz gruźlica rozsiana (prosówka). Szczepienia te wykonywane są zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u noworodków w ciągu 24 godzin od urodzenia.

Gruźlica jest objęta przez WHO celem eliminacyjnym, jakim jest osiągnięcie do roku 2050 liczby zachorowań nie przekraczającej 1 przypadku na 1 000 000 mieszkańców.

Zachorowania na gruźlicę wg miejsca zamieszkania w latach 2016-2018

Zachorowania na gruźlicę wg płci w latach 2016-2018

Grypa

W sezonie epidemicznym 2017/2018 (tj. od 01.09.2017 roku do 30.04.2018 roku) do PSSE w Wieluniu zgłoszono 8206 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę (tj. o czterysta pięćdziesiąt jeden zachorowań mniej niż w sezonie poprzednim). W analogicznym okresie poprzedniego sezonu epidemicznego zarejestrowano 8657 zachorowań.

Początek epidemicznego wzrostu liczby zachorowań w omawianym sezonie przypadł na okres od 23 do 30 września 2017 roku, a szczyt zachorowań wystąpił w okresie od 1 do 7 marca 2018 roku, w którym zachorowały 693 osoby .

Powyższe dane pochodzą ze sprawozdań MZ-55 – meldunków o zachorowaniach i podejrzaniach zachorowań na grypę, które były sporządzane przez podmioty lecznicze z terenu powiatu wieluńskiego.

Jako przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, rejestruje się zachorowania przebiegające pod postacią zespołów objawów klinicznych takich jak: zachorowania grypopodobne (ILI) lub ostre zakażenia górnych dróg oddechowych (ARI), zgodnie z definicjami przypadku przyjętymi dla celów nadzoru epidemiologicznego.

Ponadto, stosownie do wymogów European Influenza Surveillance Network (EISN) oraz European Center for Disease Control and Prevention (ECDC), prowadzono zintegrowany program nadzoru epidemiologicznego z uwzględnieniem diagnostyki wirusologicznej pod nazwą **Sentinel**.

W programie tym uczestniczył wybrany podmiot leczniczy z terenu powiatu wieluńskiego świadczący usługi medyczne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. W ramach tego nadzoru, przesyłano dane epidemiologiczne do PSSE w Wieluniu dotyczące zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne wraz z próbkami materiału biologicznego do badań wirusologicznych tj. wymazy z gardła i nosogardzieli pobranych od chorych. Materiał do badań diagnostycznych został pobrany był w okresie od stycznia do końca marca od 19 osób chorych.

W 10 przypadkach potwierdzono obecność wirusa grypy typu B.

Szczepienia przeciw grypie są jedyną i bezpieczną, o udowodnionej skuteczności, metodą profilaktyki przeciw tej chorobie oraz jej powikłaniom. Szczepienia te są szczepieniami zalecanymi. Pomimo powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej, w sezonie epidemicznym 2018 zaszczepiło się jedynie **1654 osób, co stanowi 2,1 % populacji powiatu wieluńskiego, w roku poprzednim zaszczepionych zostało 1151 osób** .

Inne choroby zakaźne

W 2018 r. nastąpił spadek zachorowań na **boreliozę** w stosunku do roku poprzedniego (2017r.- 27 zachorowań, 2018r.-18 zachorowań).

Wobec braku dostępnej szczepionki przeciwko boreliozie podstawą jej profilaktyki jest stałe upowszechnianie wiedzy nt. tej choroby oraz edukacja w zakresie stosowania środków ochronnych (noszenie właściwej odzieży i obuwia, stosowanie repelentów) oraz właściwego postępowania w przypadku ukłucia przez kleszcza.

W 2018r. na terenie powiatu wieluńskiego nie odnotowano zachorowań na **choroby przenoszone drogą płciową** tj. kiła, rzeżączka, choroby wywołane przez chlamydie (2017r.-3 przypadki).

Zarówno w 2018r. jaki i w 2017r. nie zarejestrowano zachorowań wywołanych przez **meningokoki**.

Zmniejszyła się liczba **pokąsań** ludzi przez zwierzęta (2018r.-90 przypadków, w 2017r.-118 przypadków). Przypadki pokąsań przez zwierzęta znane były zgłaszane Inspekcji Weterynaryjnej w celu obserwacji zwierząt. Informacje zwrotne nie potwierdziły w żadnym z przypadków objawów wścieklizny u obserwowanych zwierząt. W przypadku kiedy nie ustalono właściciela zwierzęcia, wówczas osoby pokąsane były kierowane do lekarza chorób zakaźnych celem kwalifikacji do szczepień przeciwko wściekliznie. Szczepieniu poddanych zostało 5 osób.

Szczepienia ochronne

Szczepienia ochronne realizowane są w 29 punktach szczepień podmiotów leczniczych. **Powszechny obowiązek szczepień ochronnych dzieci i młodzieży dotyczy chorób zakaźnych takich jak: gruźlica, wzw typ B, ostre nagminne porażenie dziecięce /poliomyelitis/, inwazyjne zakażenie Haemophilus influenzae typ. B, inwazyjne zakażenia Streptococcus pneumoniae, błonica, krztusiec, tężec, odra, różyczka, świnka. W przypadku dzieci uczęszczających do żłobka obowiązkowe szczepienia są przeciw ospie wietrznej oraz poekspozycyjne przeciw tężcowi, wściekliczynie i błonicy.**

Dotychczasowe kontrole wykazały, iż szczepienia realizowane były prawidłowo, zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na rok 2018, bez opóźnień z winy świadczeniodawcy, ze sporadycznie występującymi opóźnieniami z powodu przeciwwskazań lekarskich.

U znacznej części nieszczepionych dzieci odroczenie szczepienia uwarunkowane było wskazaniami lekarskimi (ze względu na zły stan zdrowia dziecka).

W 2018r. wpłynęły trzy zgłoszenia od podmiotów leczniczego, dotyczące rodziców uchylających się od szczepień ochronnych dziecka.

W roku 2018 stwierdzono jeden przypadek przerwania łańcucha chłodniczego w podmiocie leczniczym, skutkującym koniecznością utylizacji części przechowywanych szczepionek.

Podczas kontroli przeprowadzonych w punktach szczepień nie stwierdzono innych nieprawidłowości w zakresie transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności szczepionek. Prowadzony jest systematycznie monitoring temperatury w lodówkach.

W 2018r. nie zgłoszono żadnego przypadku odczynu poszczepiennego tzw. NOP-u.

W dniach 23-29 kwietnia 2018r. po raz kolejny obchodzony był Europejski Tydzień Szczepień, który przebiegał pod hasłem „**Zapobiegaj. Chroń. Zaszczep**”. Aby przybliżyć wszystkim zainteresowanym zagadnienia związane ze szczepieniami jak na przykład korzyści jakie ze sobą niosą i ryzyko wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych, w dniu 25 kwietnia 2018r., zorganizowano w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wieluniu przy ul. POW 14, punkt informacyjny.

Od 20 marca do 29 czerwca 2018r. prowadzona była akcja pn. „Wiosna bez pneumokoków”, umożliwiająca wykonanie dodatkowych bezpłatnych szczepień przeciw pneumokokom (Streptococcus pneumoniae). Dotyczyła ona dzieci urodzonych w latach 2013-2016, które nie podlegają obowiązkowi szczepień oraz dotychczas nie były zaszczepione przeciwko pneumokokom.

Z tych szczepień na terenie powiatu skorzystało ok. 220 dzieci.

We wrześniu dla wybranych grup poza Programem Szczepień Ochronnych była możliwość zaszczepienia się przeciw meningokokom. W związku z tym zostało zaszczepionych 157 osób.

1. Zakres prowadzonego nadzoru nad podmiotami leczniczymi

W okresie sprawozdawczym nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą pełniły sekcje:

- Sekcja Nadzoru Epidemiologicznego (SNEp),
- Sekcja Higieny Środowiska – w zakresie higieny komunalnej (SHŚr-HK),
- Sekcja Higieny Środowiska – w zakresie higieny pracy (SHŚr-HP),

Na terenie powiatu wieluńskiego znajdują się 152 (stan na 31.12.2018r.) podmioty wykonujące działalność leczniczą:

- 52 podmioty lecznicze;
- 54 praktyki zawodowe w formie indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich;
- 34 praktyki zawodowe w formie indywidualnych praktyk lekarzy dentyków;
- 1 praktyka zawodowa w formie grupowej praktyki lekarzy dentyków;
- 9 praktyk zawodowych w formie indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy dentyków;
- 1 praktyka zawodowa w formie indywidualnej praktyki pielęgniarskiej;
- 1 praktyka zawodowa w formie indywidualnej praktyki położnej;

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono łącznie 152 kontrole, w tym 106 przez Sekcję Nadzoru Epidemiologicznego, 45 przez Sekcję Higieny Środowiska w zakresie higieny komunalnej oraz 1 przez Sekcję Higieny Środowiska w zakresie higieny pracy.

Nadzór bieżący w zakresie epidemiologii obejmował ocenę warunków higieniczno-sanitarnych i technicznych prowadzonej działalności leczniczej, czystości bieżącej, zabezpieczenia przeciwepidemicznego, w tym kontroli prawidłowości przebiegu procesów dezynfekcji i sterylizacji narzędzi medycznych, dezynfekcji urządzeń będących na wyposażeniu zakładów leczniczych, procedur stosowanych w podmiocie, postępowania z brudną i czystą bielizną, sposobu postępowania z odpadami medycznymi,

Zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (j.t. Dz.U. z 2018r. poz. 151) kierownicy podmiotów leczniczych są zobowiązani do podejmowania działań zapobiegających szerezeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, w szczególności poprzez ocenę ryzyka wystąpienia zakażenia związanego z wykonywaniem świadczeń zdrowotnych, opracowanie, wdrożenie i nadzór nad procedurami zapobiegającymi zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji powierzchni pomieszczeń i urządzeń, czy stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej w celu zapobieżenia przeniesieniu na inne osoby biologicznych czynników chorobotwórczych.

Zakres nadzoru nad podległymi podmiotami leczniczymi obejmował wyniki kontroli wewnętrznych w placówkach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010r. (Dz.U.2010.100.646) w sprawie zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerezeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010r. (Dz.U.2010.100.645) w sprawie sposobu dokumentowania realizacji działań zapobiegających szerezeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz warunków i okresu przechowywania tej dokumentacji.

Działania nadzоровe mają na celu przede wszystkim ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganiu powstawania chorób. Priorytetowe były działania związane z zapobieganiem szerezeniu się zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

2. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Do podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne należą:

- przychodnie, poradnie,
- medyczne laboratoria diagnostyczne,
- zakłady rehabilitacji leczniczej.

Na 52 podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjną działalność leczniczą skontrolowano 49 placówek. Stan techniczny i funkcjonalny podmiotów świadczących usługi medyczne na terenie powiatu wieluńskiego, utrzymywał się na poziomie roku ubiegłego i w zdecydowanej większości przypadków był dobry.

W jednym zakładzie leczniczym, podczas kontroli bieżącej stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oceny warunków higieniczno-sanitarnych i technicznych oraz braki w prowadzonej dokumentacji podlegającej kontroli tj. brak aktualizacji procedur stosowanych w podmiocie leczniczym oraz brak protokołu kontroli wewnętrznej. W związku z powyższym wydano zalecenia pokontrolne zobowiązujące do usunięcia uchybień ujętych w protokole kontroli. Przeprowadzona rekontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie wydanych zaleceń.

Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe.

Na 100 praktyk zawodowych skontrolowano 55. W kontrolowanych praktykach stan higieniczno-sanitarny i techniczny nie budził zastrzeżeń.

Do praktyk zawodowych należą:

- praktyki zawodowe w formie indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich,
- praktyki zawodowe w formie indywidualnych praktyk lekarzy dentyków,
- praktyki zawodowe w formie grupowej praktyki lekarzy dentyków,
- praktyki zawodowe w formie indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy dentyków,
- praktyki zawodowe w formie indywidualnej praktyki pielęgniarskiej i położnej.

Dezynfekcja i utrzymanie czystości i porządku pomieszczeń

W stosunku do lat ubiegłych nie odnotowano zmian w przeprowadzaniu procesów dezynfekcji. Dezynfekcja prowadzona była zgodnie z procedurami wewnętrznymi zakładu. Zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne, zarówno pod względem ilości, jak i asortymentu, w podmiotach leczniczych było bardzo dobre. Przestrzegano zaleceń producenta dotyczących przechowywania stężonych środków dezynfekcyjnych. Roztwory dezynfekcyjne przygotowywane były przez personel zakładu w pomieszczeniu gospodarczym lub gabinecie zabiegowym z zastosowaniem środków ochrony indywidualnej.

W kontrolowanych placówkach, czystość i porządek podczas kontroli bieżącej nie budziły zastrzeżeń.

Utrzymanie czystości bieżącej i porządku w placówkach odbywa się w systemie mieszanym tj. w części obiektów zajmuje się tym głównie zatrudniony personel a w nielicznych przypadkach zawarta jest umowa na udzielanie świadczeń w zakresie sprzątnięcia pomieszczeń.

W roku sprawozdawczym tj. 2018, nie wpłynęła żadna skarga na niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny podmiotu prowadzącego działalność leczniczą.

Sterylizacja

W lecznictwie otwartym jest 41 autoklawów do sterylizacji na parę wodną pod ciśnieniem oraz 3 sterylizatory - aparaty na suche, gorące powietrze, które wykorzystywane są w Oddziale Laboratoryjnym PSSE w Wieluniu.

Procesy sterylizacji są systematycznie monitorowane przez użytkowników urządzeń w ramach kontroli prowadzonej za pomocą testów, wskaźników biologicznych, chemicznych i fizycznych. Skuteczność procesów sterylizacji we wszystkich nadzorowanych placówkach kontrolowano systematycznie. Rejestry wykonywanych procesów i testów chemicznych prowadzone były na bieżąco.

W placówkach lecznictwa otwartego dezynfekcja narzędzi i sprzętu przeprowadzana jest ręcznie oraz w myjkach ultradźwiękowych w wydzielonych pomieszczeniach sterylizacji, bądź w ramach sterylizacji gabinetowej. Niektóre zakłady lecznicze, bądź indywidualne praktyki lekarskie, które nie posiadały urządzeń sterylizujących miały podpisaną umowę w przedmiotowym zakresie z innymi placówkami.

W kontrolowanych placówkach na bieżąco prowadzona jest dokumentacja poprawności procesów sterylizacji oraz ich archiwizacja.

3. Postępowanie z odpadami

Odpady komunalne gromadzone są w zamykanych pojemnikach, które wykładane są oznakowanymi workami foliowymi. Następnie wynoszone do metalowych pojemników lub kontenerów, które znajdują się w murowanych altanach śmietnikowych zamykanych nakłucz. Odpady te wywożone są środkami transportu przystosowanymi do ich przewozu przez wyspecjalizowane firmy.

Odpady medyczne

Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad postępowaniem z odpadami medycznymi w miejscu ich powstawania obejmowało etap od momentu ich wytworzenia do magazynowania wstępnego włącznie, z uwzględnieniem transportu zakaźnych odpadów medycznych powstałych w wyniku świadczenia usług.

Postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu powstawania było prowadzone z zachowaniem zasad segregacji i gromadzenia, w workach lub pojemnikach przypisanych danemu rodzajowi odpadów.

Odpady o ostrych końcach zbierane były do sztywnych pojemników jednorazowego użycia, odpornych na przekłucie lub przecięcie oraz odpornych na działanie wilgoci. Odpady medyczne były wstępnie magazynowane w odpowiednio oznakowanych urządzeniach chłodniczych, przeznaczonych wyłącznie do tego celu, wyposażonych w termometr.

Nieprawidłowości, które występowały podczas kontroli dotyczyły głównie braku aktualizacji procedury postępowania z odpadami medycznymi oraz braku pełnego oznakowania worków i pojemników do gromadzenia odpadów medycznych w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017r. (Dz.U.2017.1975) w sprawie szczegółowego postępowania z odpadami medycznymi, które określa zakres oznakowania pojemników i worków identyfikujący odpady w nich zgromadzone, czas przechowywania oraz wytwórcę odpadów tj. datę i godzinę otwarcia oraz zamknięcia worka lub pojemnika, nazwę wytwórcy odpadów, numer REGON, numer księgi rejestrowej). Wyżej wymienione nieprawidłowości były weryfikowane na bieżąco w dniu kontroli. Karania mandatowego nie stosowano.

Obiekty prowadzą ewidencję wytwarzanych odpadów na podstawie kart przekazania odpadów medycznych oraz dokumentacji potwierdzającej unieszkodliwienie zakaźnych odpadów medycznych wydawanych na wniosek wytwórcy.

4. Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie podmioty lecznicze zaopatrywane są w wodę z sieciowych wodociągów. W obiektach zapewniona jest dostateczna ilość wody bieżącej zimnej i ciepłej podgrzewanej przez lokalne kotłownie, bojler, termy, bądź przepływowe podgrzewacze elektryczne. Zakłady te nie posiadają żadnych awaryjnych źródeł wody.

5. Dezynfekcja, dezynsekcja i deratyzacja

W 2018r. nie stwierdzono w obiektach służby zdrowia zagrożeń ze strony gryzoni i insektów szkodliwych pod względem sanitarnym. Nie zachodziła potrzeba przeprowadzania akcji dezynsekcyjnych i deratyzacyjnych.

1. Zakres nadzoru sanitarnego

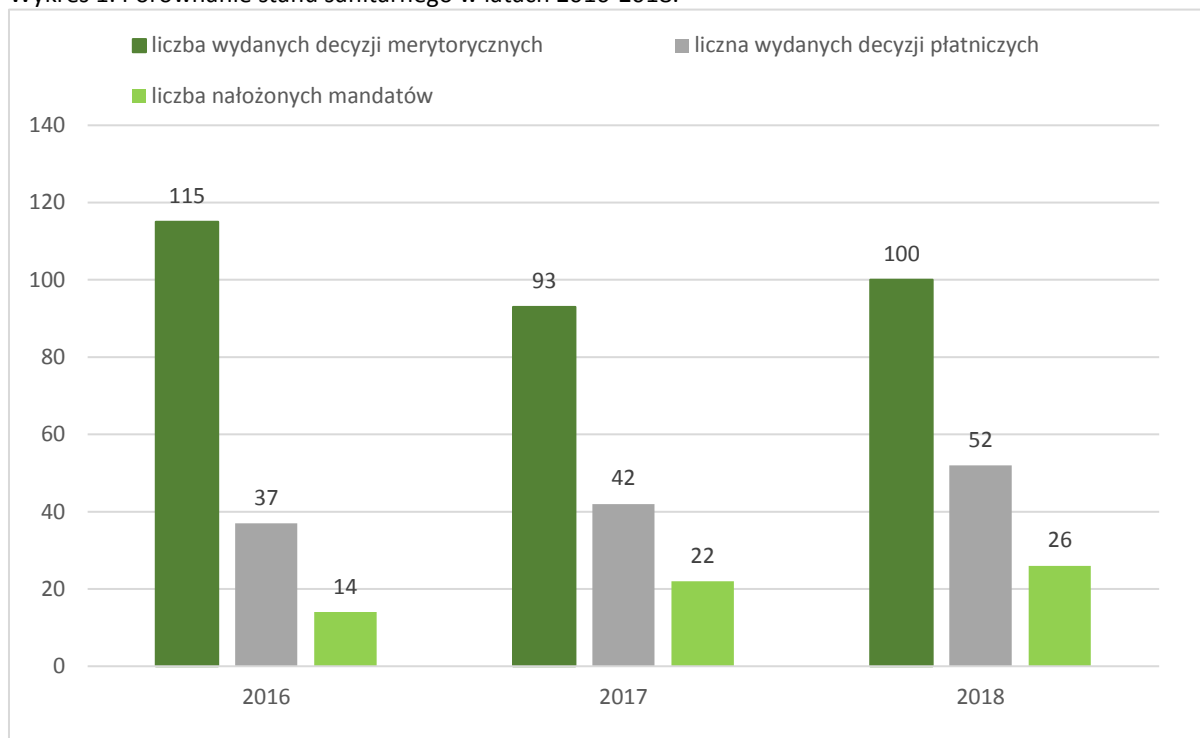
W roku **2018** pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu wieluńskiego znajdowały się **1118** obiekty żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz kosmetyków.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono **676** kontroli sanitarnych, w tym **91** kontroli interwencyjnych. Wydano **100** decyzji merytorycznych. Decyzje dotyczyły poprawy stanu sanitarno-technicznego, zatwierdzające zakłady, decyzje o wykreśleniu z Rejestru Zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS. Ponadto wydano **52** decyzje płatnicze w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

Winnych zaniedbań sanitarnych ukarano **26** mandatami na kwotę **6350 zł**.

Nie kierowano wniosków do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi o nałożenie kary pieniężnej ze względu na nieprawidłowe znakowanie żywności.

Wykres 1. Porównanie stanu sanitarnego w latach 2016-2018.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

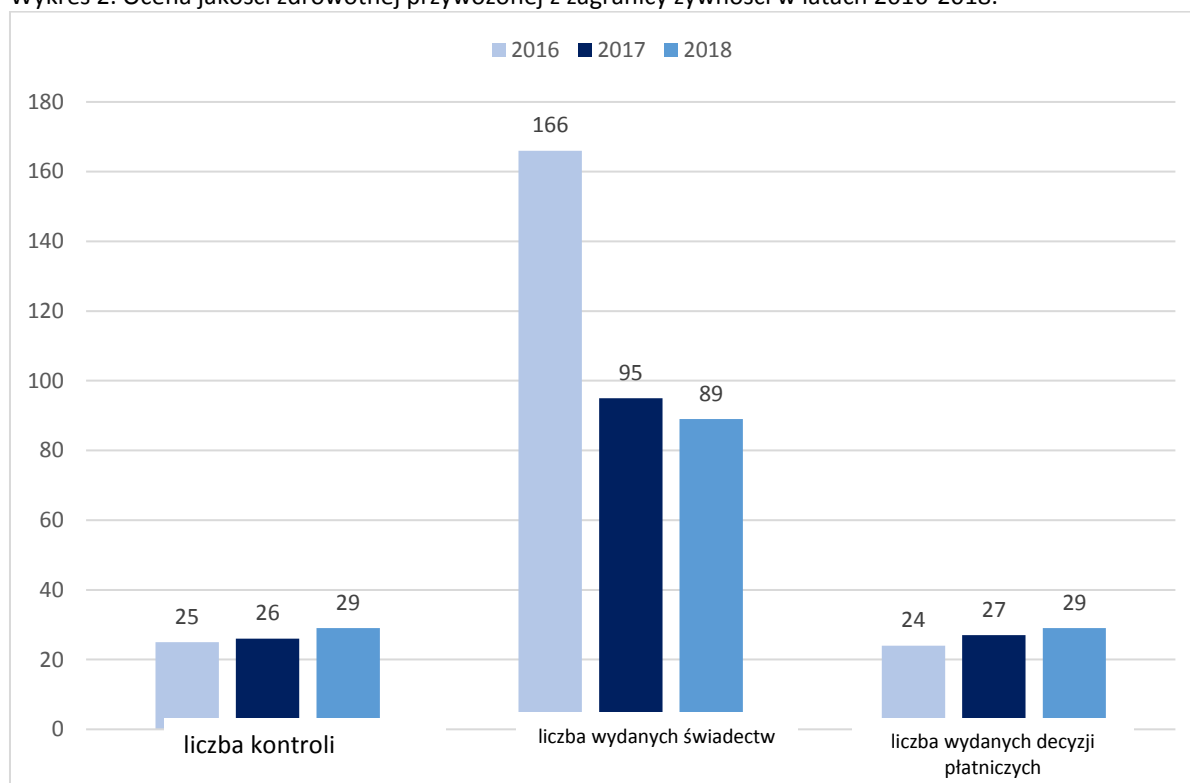
Zgodnie z obowiązującym prawem żywnościowym obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorstwach branży spożywczej.

W ramach granicznej kontroli sanitarnej w **2018** roku przeprowadzono **29** kontroli, podczas których dokonano oceny **89** partii środków spożywczych.

Na podstawie kontroli dokumentacji, oględzin masy towarowej oraz badań organoleptycznych wydano **89** świadectw dla żywności spełniającej wymagania i dopuszczonej do obrotu.

W związku z czynnościami kontrolnymi w ramach kontroli granicznej wydano **29** decyzji płatniczych.

Wykres 2. Ocena jakości zdrowotnej przywożonej z zagranicy żywności w latach 2016-2018.

W roku bieżącym podejmowano również działania kontrolne w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego. Podczas kontroli sanitarnych zwracano szczególną uwagę na bezpieczeństwo żywności w obszarze owoców miękkich.

Przeprowadzono także kontrole z udziałem przedstawicieli Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości, pobrane próbki owoców miękkich spełniały wymagania jakości zdrowotnej.

Prowadzono działania kontrolne w zakresie kontroli stoisk mięsnych na targowisku oraz restauracji wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną oraz Komendą Powiatową Policji w związku z afrykańskim pomorem świń (ASF). Podczas przeprowadzania kontroli nie stwierdzano nieprawidłowości co do legalności pochodzenia mięsa i produktów mięsnych.

Ponadto prowadzono wzmoczony nadzór nad sprzedażą mięsa oraz odpadami gastronomicznymi, szczególnie w zakładach żywienia zbiorowego, nadzór nad suplementami diety, żywnością specjalnego przeznaczenia oraz żywnością wzbogaconą, nadzór nad rynkiem warzyw i owoców ze szczególnym zwróceniem uwagi na identyfikowalność tych produktów, nadzór nad środkami spożywczymi sprzedawanymi luzem, głównie dotyczył składu żywności nieopakowanej, nadzór nad zakładami produkującymi i wprowadzającymi do obrotu środki spożywcze nietrwałe mikrobiologicznie, w okresie sezonu letniego w związku z zagrożeniami zatruc/zakażeń pokarmowych prowadzone były wzmoczone kontrole zakładów żywienia zbiorowego.

Podejmowano działania kontrolne w sklepach wielkopowierzchniowych w sprawie: czystości wózków i koszyków zakupowych, warunków przechowywania ciast, w tym nietrwałych mikrobiologicznie, wyrobów garmażeryjnych oraz przetworów mięsnych, jakości zdrowotnej wprowadzanej do obrotu żywności, przestrzegania zasad GHP, sposobu postępowania z żywnością wycofaną z obrotu.

2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia

Stan sanitarny i techniczny obiektów żywności i żywienia poprawia się m.in. dzięki systematycznym i konsekwentnym kontrolom prowadzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej a także dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrożeniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), dobrej praktyki rolniczej (GAP), a także wprowadzaniu systemu HACCP.

Wszystkie znajdujące się pod nadzorem PPIS zakłady posiadają opracowane i wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), dobrej praktyki rolniczej (GAP), w ramach których prowadzono kontrole wewnętrzne. Większość z tych zakładów posiada również opracowane i wdrożone procedury kontroli wewnętrznej opartej na zasadach Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli.

Stwierdzone podczas urzędowej kontroli niezgodności w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych można określić mianem typowych, które były szybko i skutecznie eliminowane przy pomocy rutynowych procedur postępowania, co potwierdzają kontrole sprawdzające.

Podczas prowadzonych kontroli urzędowych szczególną uwagę zwracano na właściwą jakość surowców, wyrobów gotowych, prawidłowość przechowywania żywności w tym łatwo psującej się, prawidłowość procesów technologicznych, właściwy stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń, właściwe oznakowanie środków spożywczych w tym oznakowanie suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, funkcjonowanie systemu traceability (skąd otrzymano, dokąd przesłano - śledzenie drogi środka spożywczego), przestrzeganie zasad dobrej praktyki higienicznej, dobrej praktyki produkcyjnej i dobrej praktyki rolniczej oraz funkcjonowanie systemu HACCP (analiza zagrożeń i krytycznych punktów kontroli).

3. Stan sanitarny środków transportu żywności

Stan sanitarny środków transportu uległ znacznej poprawie. Zakłady produkujące żywność posiadają na ogół własne środki transportu, które spełniają wymagania higieniczno-sanitarne do przewozu żywności. Większość obiektów obrotu żywnością dysponuje odpowiednimi środkami transportu, dobrymi technicznie i przeznaczonymi wyłącznie do przewozu środków spożywczych. Niektóre zakłady korzystają z usług specjalistycznych firm transportowych.

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W roku 2018 przeprowadzono badania laboratoryjne środków spożywczych produkowanych w nadzorowanych zakładach oraz znajdujących się w obrocie w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu. Podstawą podejmowanych działań był w tym zakresie „Plan pobierania próbek badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu 2018 r.”, wskazujący liczbę i kierunki badań żywności. **Ogółem zbadano 184 próbki środków spożywczych, z których 1 próbkę środka spożywczego zakwestionowano z uwagi na przekroczenie dopuszczalnego limitu kwasu sorbowego (E200).**

Sytuację w odniesieniu do środków spożywczych w latach 2016-2018 przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Lata	Środki spożywcze razem		W tym					
			krajowe		importowane		UE	
	Próbki zbadane	Próbki zakwestionowane %	Próbki zbadane	Próbki zakwestionowane %	Próbki zbadane	Próbki zakwestionowane %	Próbki zbadane	Próbki zakwestionowane %
2016	183	2,73	162	3,09	17	0	4	0
2017	172	0	153	0	6	0	13	0
2018	184	0,54	155	0,64	21	0	8	0

Analizując jakość zdrowotną środków spożywczych w 2018 r. należy stwierdzić, iż w badanych środkach spożywczych nie stwierdzono zanieczyszczeń mikrobiologicznych, organoleptycznych oraz biologicznych i fizycznych, natomiast w jednej próbce stwierdzono zanieczyszczenia chemiczne.

4.1 Znakowanie środków spożywczych

Próbki pobierane do badań oceniane są m.in. w kierunku zgodności znakowania z obowiązującymi przepisami. W 2018 r. oceniono 102 próbki środków spożywczych, które odpowiadały aktualnym przepisom dotyczącym znakowania środków spożywczych.

4.2 Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów

W 2018 roku podobnie jak w latach ubiegłych prowadzono nadzór nad obrotem grzybami i przetworami grzybowymi w sklepach spożywczych, warzywniczych, hurtowniach oraz w zakładzie przetwórstwa runa leśnego. Sprawdzano warunki sprzedaży oraz jakość sprzedawanych produktów, ich cechy organoleptyczne, opakowania jednostkowe, oznakowanie. Kontroli poddawano dokumentację towarzyszącą wprowadzanym do obrotu grzybom tj. sprawdzano czy partie grzybów zostały opatrzone atestem. Pod względem wykorzystywania grzybów kontrolowano także zakłady żywienia zbiorowego.

W roku 2018 nie odnotowano przypadków zatruc grzybami.

4.3 System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach - RASFF

W 2018 r. Sekcja NSZZ, otrzymując powiadomienia o wycofaniu produktu z rynku, zgodnie z procedurą funkcjonowania Systemu RASFF, podejmowała działania zgodnie z ustawowymi kompetencjami. Powiadomienia zgłaszane do RASFF dzielą się na alarmowe, informacyjne oraz powiadomienia o odrzuceniu na granicy.

Tabela 2 W okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018 r. podejmowano działania w związku z otrzymanymi powiadomieniami o wycofaniu produktu z rynku.

Powiadomienia	Suma
Alarmowe	19
Informacyjne	10

Poniższe tabele zawierają dane dotyczące powiadomień, pogrupowane pod względem zagrożeń i kategorii produktów.

Tabela 3. Powiadomienia RASFF pogrupowane ze względu na rodzaj zagrożenia.

Lp.	Zagrożenia	Suma
1	Niedopuszczalne składniki	3
2	Salmonella	5
3	Obecność bakterii <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	2
4	Obecność bakterii z grupy <i>coli</i>	4
5	Obecność norowirusów	1
6	Przekroczenie poziomu ochratoksyny	2
7	Kwas sorbowy - przekroczenie	1
8	Nikotyna - przekroczenie	1
9	Pozostałości antybiotyków	1
10	Przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów	5
11	Migracja formaldehydu i specyficznych amin aromatycznych	3
12	Niewłaściwe cechy organoleptyczne	1
Suma końcowa		29

Tabela 4. Powiadomienia RASFF pogrupowane ze względu na kategorie produktu.

	Kategorie produktów	Suma
1	Wyroby do kontaktu z żywnością	2
2	Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	1
3	Suplementy diety	1
4	Owoce i warzywa	11
5	Przyprawy	1
6	Napoje	9
7	Mięso	1
8	Ryby i produkty pochodne	1
9	Jaja	1
10	Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	1
Suma końcowa		29

W miejscach dystrybucji zakwestionowanych produktów w systemie RASFF przeprowadzono działania kontrolne w celu ustalenia czy produkty niebezpieczne znajdują się w obrocie handlowym. W przypadku stwierdzenia w obrocie zakwestionowanych produktów podejmowano działania zgodnie z ustawowymi kompetencjami. W magazynach hurtowych prowadzących dalszą dystrybucję zakwestionowanych

produktów ustalano listy odbiorców niebezpiecznych środków spożywczych i sprawdzano czy przedmiotowe produkty znajdują się w obrocie w obiektach wskazanych przez przedsiębiorców. W podziale zagrożeń na zagrożenia chemiczne, mikrobiologiczne i fizyczne, do najczęściej występujących rodzajów zagrożeń zgłaszanych do systemu RASFF w 2018 r. należały mikrobiologiczne zanieczyszczenia żywności.

W 2018 r. powiadomienia objęte systemem RAPEX dotyczyły produktów kosmetycznych: zestaw cieni oraz puder, stwarzających zagrożenie ze względu na obecność włókien azbestu.

5. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami obejmuje zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji, jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów. W 2018 roku przebadane laboratoryjnie próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz próbki kosmetyków spełniały obowiązujące wymagania jakości zdrowotnej.

6. Ocena sposobu żywienia

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie istotnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla określonych środowisk (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach i przedszkolach, pensjonariuszy domów dla ludzi starszych, itp.).

Warunki produkcji i obrotu regulują obowiązujące przepisy prawa żywnościowego. Zasady racjonalnego żywienia oraz zalecane racje pokarmowe dla różnych grup ludności obowiązują opracowane przez Instytut Żywności i Żywienia. Przy planowaniu i realizacji żywienia zbiorowego wskazane jest posługiwanie się modelowymi racjami pokarmowymi, w których podane są ilości poszczególnych grup produktów spożywczych.

W części nadzorowanych obiektów żywnienie prowadzone jest w systemie cateringowym. Liczba obiektów korzystających z usług cateringowych w 2018 roku jest na podobnym poziomie jak w roku 2017.

W 2018 roku podjęto wzmożone działania kontrolne w stołówkach szkolnych, przedszkolnych i na koloniach letnich, w szczególności w zakresie jakości wydawanych posiłków, ocen jadłospisów dekadowych pod kątem przestrzegania wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016 r. poz. 1154). W skontrolowanych placówkach (sklepikach szkolnych, stołówkach szkolnych, stołówkach przedszkolnych) nie stwierdzano nieprawidłowości, wdrożono i przestrzegano przepisy ww. rozporządzenia, środki spożywcze stosowane w żywieniu zbiorowym dzieci i młodzieży dobierane były prawidłowo, spełniały wymagania określone ww. rozporządzeniu.

Celem tych działań było:

- ograniczenie spożycia przez dzieci i młodzież w wieku szkolnym żywności zawierającej znaczne ilości składników niezalecanych dla ich prawidłowego rozwoju, tj. o wysokiej zawartości tłuszczu, soli oraz do której dodawane są cukry i substancje słodzące;
- promowanie zasad racjonalnego żywienia i zwiększenie spożycia owoców i warzyw oraz żywności bogatej w wapń.;
- zmniejszenie ryzyka wystąpienia otyłości i innych poważnych chorób dietozależnych.

7. Podsumowanie

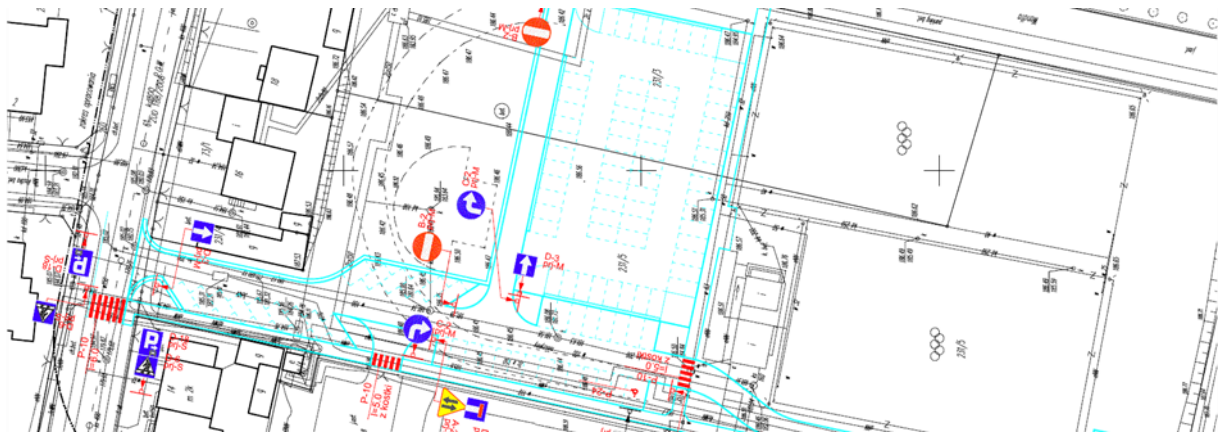
Stan sanitarno-techniczny ogółu nadzorowanych obiektów ulega systematycznej poprawie. Poprawa ta osiągnięta jest m.in. poprzez modernizację zakładów, wprowadzanie systemów jakości oraz dzięki większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrożeniu i stosowaniu dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), dobrej praktyki rolniczej (GAP), a także wprowadzaniu systemu HACCP.

W celu zapewnienia i utrzymania właściwego poziomu bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności w dalszym ciągu konieczny jest nadzór nad tymi obiektami, a w szczególności w zakresie:

- poprawy funkcjonalności i stanu technicznego obiektów;

- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej GHP/GMP i HACCP;
- identyfikowalności surowców i produktów;
- przestrzegania zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego środków spożywczych łatwo ulegających zepsuciu;
- stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji;
- zachowania higieny osobistej personelu oraz właściwych warunków higieniczno-sanitarnych pomieszczeń, sprzętu i urządzeń;
- prawidłowego znakowania żywności;
- prawidłowego stosowania substancji dodatkowych do produkowanej żywności

Zapobiegawczy nadzór sanitarny

W 2018 roku, tak jak w latach poprzednich priorytetem w ustawowej działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego była ochrona zdrowia ludzi. Ustawowe działania i obowiązki w tym zakresie realizowano w szczególności poprzez:

- opiniowanie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- udział w dopuszczaniu do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych zrealizowanych obiektów budowlanych.

W 2018 roku działania podejmowane w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego koncentrowały się na zapewnieniu zdrowych warunków życia ludzi w miejscach zamieszkania oraz w innych miejscach pobytu ludzi, a w szczególności na analizie:

- lokalizacji obszarów przeznaczonych na zabudowę mieszkaniową w stosunku do obszarów przemysłowych i tras komunikacyjnych przedstawianej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i projektach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- oddziaływania przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska w szczególności planowanych na terenach nie objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego,
- oddziaływania planowanych przedsięwzięć w szczególności na powietrze atmosferyczne, na klimat akustyczny, oraz na wody podziemne,
- rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- planowanego gospodarowania odpadami powstającymi w fazie realizacji na etapie realizacji i eksploatacji obiektów budowlanych,
- kontroli zgodności wykonania obiektów budowlanych z zatwierdzonymi w decyzjach Starosty Wieluńskiego projektami budowlanymi w zakresie higienicznym i zdrowotnym w szczególności.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieluniu w 2018 roku ogółem wydał 122 opinie, w tym:

I. W ramach oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:
1) opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny o oddziaływania na środowisko i ewentualnego zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko planowanych przedsięwzięć, w ilości – 23, 2) opinie o obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania, w ilości - 2
II. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy
1) Uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko (na podstawie przepisów ustawy o udostępnianiu informacji), w ilości – 13, 2) Wydano opinie o projektach: <ul style="list-style-type: none"> • miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w ilości - 9, • studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – w ilości 1, 2) Uzgodniono odstąpienie od strategicznej oceny oddziaływania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w ilości - 1
III. W ramach uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych
Uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego, w ilości - 35
W przypadku braków w przekładach dokumentach kierowano pisma o uzupełnienie, w ilości -38

W zakresie przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko wpływające wnioski dotyczyły przede wszystkim przedsięwzięć polegających na budowie dróg, kanalizacji sanitarnej, stacji paliw, budowy chlewni, obór oraz budynków produkcyjno-magazynowych. Opinie w sprawie warunków realizacji wydawane były w oparciu o przedstawiane Karty informacyjne lub raporty oddziaływania na środowisko a w przypadku dokumentów planistycznych w oparciu o prognozy oddziaływania na środowisko. Obiekty budowlane, przy których dopuszczeniu do użytkowania uczestniczył organ PIS, w większości wykonane zostały pod względem higienicznym i zdrowotnym zgodnie z zatwierdzonymi projektami budowlanymi lub ze zmianami odstępującymi w sposób nieistotny od zatwierdzonych projektów budowlanych.

Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów

Kontrole przeprowadzono w 224 obiektach użyteczności publicznej, spośród 402 ujętych w ewidencji. Kontrolami objęte były: obiekty hotelarskie, zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej i inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług, dworce i środki transportu, tereny rekreacyjne, ustępy publiczne oraz inne obiekty.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny poszczególnych grup obiektów jest zadawalający w zakresie obowiązujących przepisów sanitarnych.

Placówki zapewniające całodobową opiekę

Pod nadzorem znajdują się dwa domy seniora. W bieżącym roku został uruchomiony Dom Seniora w Załęczu Małym. Obiekty te zapewniają całodobową opiekę pielęgnacyjno-opiekuńczą oraz medyczną. Dysponują jednostkami mieszkalnymi, zespołami higieniczno - sanitarnymi, które wyposażone są w wentylację mechaniczną. Gospodarka wodno-ściekowa, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną (pranie i przechowywanie) nie budziło zastrzeżeń. Posiadają wykwalifikowaną z doświadczeniem i dużym

zaangażowaniem kadre. Dom Seniora w Załęczu Małym umożliwia korzystanie z bogatej oferty zabiegów rehabilitacyjnych. Fizjoterapeuci dostosują do potrzeb podopiecznych odpowiednie zabiegi rehabilitacyjne. Obiekty te utrzymane są w bardzo dobrym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym.

Hotele, motele, pola biwakowe, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Skontrolowano są 3 zajazdy, 4 obiekty noclegowe i 1 centrum konferencyjno-szkoleniowe. Przy ocenie stanu sanitarnego tych obiektów uwzględniana była gospodarka wodno-ściekowa, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną (pranie i przechowywanie) oraz stan sanitarno-techniczny tych obiektów. **Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń. Właściciele tych obiektów sprawują stałą kontrolę nad własnymi systemami ciepłej wody poprzez opracowane i wdrożone procedury kontrolne temperatury podawanej wody do instalacji wewnętrznej.**

W tej grupie obiektów są również ośrodki wczasowe, których każdego roku ubywa. Obiekty te dysponują niewielką bazą wczasowo-turystyczną, jest ich tylko 6 oraz 8 gospodarstw agroturystycznych, które były skontrolowane. Obiekty należące do tej grupy przygotowywane są przede wszystkim na przyjęcie gości sezonowo, w celach wypoczynkowych, dlatego też podlegają kontrolom sanitarnym w okresie letnim. Standard oferowanych usług jest zróżnicowany, jednak z zachowanym właściwym stanem sanitarno-porządkowym. Większość pokoi mieszkalnych posiada odrębne zespoły higieniczno-sanitarne, odpowiednio zaopatrzone w środki higieny. Tereny wokół tych obiektów były uporządkowane, wyposażone w dostateczną ilość koszy na odpady stałe i na bieżąco opróżniane. Ponadto wiele z tych obiektów posiada własne boiska do gry w piłkę oraz miejsca rekreacyjne.

W bieżącym roku sprawozdawczym uruchomiono Budynki Rekreacyjne przy Domu Seniora w Załęczu Małym. Komfortowe pokoje gościnne wykorzystywane są przez odwiedzające mieszkańców rodziny. Stan higieniczno-sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług

Skontrolowano 125 zakładów. Zakłady wyposażone są w nowoczesny sprzęt. Narzędzia używane w czasie świadczenia usług, naruszające lub mogące naruszać ciągłość tkanek oraz przedmioty nienaruszające ciągłość tkanek, mające kontakt ze skórą traktowane są ze szczególną uwagą, aby zachowywane były istotne elementy higieny. Większość tych zakładów posiada zawarte umowy z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą na wykonywanie sterylizacji parowej. Nieliczne z nich wyposażone są we własne autoklawy. Właściciele tych urządzeń zobowiązani są do kontroli procesów sterylizacji. Wszystkie obiekty posiadają procedurę zapewniającą ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi regulującą sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji oraz sposoby przeprowadzania dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń przy świadczeniu usług. Nie skontrolowano 14 obiektów, które miały zawieszoną działalność oraz 11 gabinetów masażu.

Dworzec autobusowy i środki transportu

Dworzec jest obiektem nowym, funkcjonalny i w bardzo dobrym stanie higieniczno-sanitarnym.

W okresie roku sprawozdawczego skontrolowano 11 autobusów komunikacji publicznej. Stan higieniczno-sanitarny i techniczny nie budził zastrzeżeń.

Tereny rekreacyjne

W trakcie roku sprawozdawczego skontrolowano 30 piaskownic w przedszkolach. Stan higieniczno-sanitarny i techniczny wszystkich skontrolowanych piaskownic nie budził zastrzeżeń.

Na terenie miasta znajdują się siłownie plenerowe na powietrzu. Wykorzystywane są nie tylko przez dorosłych, ale też przez dzieci i osoby niepełnosprawne. Tereny utrzymane czysto.

Inne obiekty

Kontrolami objęto 27 obiektów, tj: apteki, domy kultury, pralnię, targowisko, stadion, halę sportową, lodowisko, laboratorium oczyszczalni ścieków i wody, dyskotekę, przystanek PKP, usługi transportowe. Stan higieniczno-sanitarny i techniczny tych obiektów nie budził zastrzeżeń.

W okresie sezonu wiosennego przeprowadzono kontrole związane ze sprawowaniem stałego nadzoru w zakresie czystości i porządku w mieście i gminach. Zwracana była uwaga nie tylko na przestrzeganie przepisów sanitarnych w obiektach objętych nadzorem, ale również na porządek i estetykę posesji, ulic, tras komunikacyjnych, przystanków autobusowych. Zachowanie właściwego stanu sanitarnego w miejscach publicznych realizowane jest przez mieszkańców, zarządców oraz właścicieli w okresie całego roku. Stan sanitarny miasta, osiedli oraz terenów wiejskich jest zadawalający.

Na terenie powiatu wieluńskiego nadzorowanych jest 41 cmentarzy. W okresie roku sprawozdawczego nie były objęte kontrolami.

W 2018r. wpłynęło 13 interwencji, z których 9 zostało odesłanych celem załatwienia w/g kompetencji, natomiast 4 rozpatrzone i załatwiono. Interwencje dotyczyły: obecności pluskiew w bloku mieszkalnym, złego stanu sanitarnego posesji i obecności gryzoni, obecności barszczu Sosnowskiego, przepełnionego kontenera na odpady komunalne i składowiska odpadów wokół kontenera, uciążliwości wynikających z hodowli kur w zabudowie miejskiej, hodowli ptaków egzotycznych w budynku mieszkalnym, spalania odpadów z plastyku na cmentarzu, nieprzyjemnego zapachu wydobywającego się z lokalu mieszkalnego, wylewania gnojowicy na pole obok posesji mieszkalnej, notorycznego wypalania opakowań foliowych w piecach budynków mieszkalnych.

1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

Głównymi kierunkami działań była ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem czynników występujących w środowisku pracy poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, sprawowanie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 oraz intensyfikacja działań w zakresie przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu i wytwarzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych (nowych narkotyków) i minimalizacja zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze.

Bieżący nadzór sanitarny obejmował kontrolę przestrzegania przepisów m.in. z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich, występowania substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych, detergentów oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, nadzór nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach przemysłu tworzyw sztucznych oraz nadzór dotyczący przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

W 2018 roku objęto nadzorem 260 zakładów pracy, które zatrudniały ogółem 7362 pracowników.

W stosunku do 2017 roku liczba podmiotów gospodarczych pozostających w ewidencji zwiększyła się o 15.

W dalszym ciągu największą grupę nadzorowanych przedsiębiorstw stanowiły zakłady małe, zatrudniające mniej niż 10 pracowników oraz przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 50 pracowników.

Dominującą ilość podmiotów gospodarczych działających na terenie naszego powiatu stanowią zakłady produkcji rolno-spożywczej, odzieżowej, drzewnej, meblarskiej, wyrobów metalowych oraz placówki handlu hurtowego i detalicznego. Funkcjonują również zakłady wprowadzające do obrotu środki ochrony roślin, produkty biobójcze oraz substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Pracownicy zatrudnieni w zakładach pracy narażeni są na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (hałasu, drgań mechanicznych, pyłów, czynników chemicznych i biologicznych oraz mikroklimatu gorącego i zimnego).

W 2018 roku skontrolowano 68 zakładów pracy, w których przeprowadzono łącznie 72 kontrole. Skontrolowano warunki pracy 2925 zatrudnionych pracowników.

Ocena higienicznych warunków pracy została dokonana w oparciu o wyniki badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. W roku 2018 nie wystąpiły przekroczenia normatywów higienicznych określających bezpieczne dla zdrowia warunki pracy.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas kontroli, prowadzono postępowania administracyjne, w wyniku których wydano 11 decyzji administracyjnych.

Decyzje administracyjne dotyczyły:

- 4 decyzje umarzające postępowania w sprawie:
 - braku aktualnych wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – hałasu i drgań mechanicznych o działaniu ogólnym w środowisku pracy na stanowiskach pracy kierowcy w kabinie samochodu ciężarowego marki MAN. Pomiary czynników szkodliwych wykonano przed wydaniem decyzji administracyjnej,
 - braku aktualnych wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy - hałasu i drgań mechanicznych o działaniu ogólnym, występujących na stanowisku pracy kierowcy w kabinie samochodu asenizacyjnego marki „MAN TGB 13.250”, podczas odbioru ścieków i przewozu do Oczyszczalni Ścieków w Osjakowie,
 - braku wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy - hałasu i drgań mechanicznych o działaniu ogólnym, na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego marki MAN o numerze rejestracyjnym EW122F1, podczas transportu złomu oraz podczas obsługi ładowarki marki Volvo,
 - braku wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy - hałasu i drgań mechanicznych o działaniu ogólnym, na stanowisku pracownika fizycznego podczas obsługi ładowarki FUCHS oraz na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego marki MAN o numerze rejestracyjnym EW15M70, podczas transportu złomu,
- 1 decyzja dotycząca przeprowadzenia badania czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy oraz doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno technicznego pomieszczeń zakładu i szatni,
- 2 decyzje dotyczące doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno technicznego pomieszczeń zakładów,
- 1 decyzja dotycząca przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych, doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego oraz dokonania i udokumentowania oceny ryzyka zawodowego,
- 1 decyzja przedłużająca termin wykonania pomiarów i badań,
- 1 decyzja dotycząca obniżenia poziomu ekspozycji na hałas występujący na stanowisku pracy maszynisty urządzeń chłodniczych (chłodziarz), w oparciu o wyniki pomiarów z dnia 01.12.2017r,
- 1 decyzja uchylająca ostateczną decyzję własną.

W 2018r. wydano 12 decyzji dotyczących obciążenia opłatą za czynności kontrolne przeprowadzone w zakładach, w wyniku których stwierdzono naruszenie wymagań higieniczno – zdrowotnych.

W roku 2018 na terenie powiatu wieluńskiego funkcjonowały 74 podmioty gospodarcze stosujące substancje chemiczne i ich mieszaniny (dalsi użytkownicy), 6 podmiotów gospodarczych wprowadzających do obrotu substancje i ich mieszaniny (dystrybutorzy) oraz 1 producent.

W ramach nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi przeprowadzono 23 kontrole sanitarne, z których żadna nie wykazała uchybień.

Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych w zakładach, w których występują czynniki rakotwórcze:

- narażenie pracowników na pył drewna twardego (zakład zajmujący się produkcją wyrobów tartacznych). Kontrola ta nie wykazała uchybień,
- narażenie pracowników na czynniki rakotwórcze: benzen, fenoloftaleina (zakład zajmujący się produkcją świec). Kontrola ta nie wykazała uchybień,
- narażenie pracowników na pył drewna twardego w tym sporadycznie drewna dębowego (zakład zajmujący się wykonywaniem prac stolarskich, produkcją trumien). Kontrola ta nie wykazała uchybień,
- narażenie pracowników na włókna azbestu (prace przy demontażach pokryć dachowych z eternitu).

Przeprowadzono 17 kontroli w zakładach pracy, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. W skontrolowanych zakładach istnieje prawdopodobieństwo występowania szkodliwych czynników biologicznych zaliczanych do 2 i 3/3** grupy zagrożenia. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień. Skontrolowano warunki pracy 199 pracowników.

Wpłynęły 3 interwencje:

- 1 interwencja, dotycząca odprowadzania ścieków produkcyjnych z zakładu betoniarsko-kamieniarskiego do że ścieki produkcyjne w każdej hali odprowadzane są do kanałów odprowadzających ścieki. Ścieki przechodzą proces oczyszczania polegający na przekazaniu ścieków z kanału do studzienek i zbiorników betonowych

(przelewowych). W zakładzie wykonuje się na mokro szlifowanie i polerowanie. Do wody nie dodaje się żadnych substancji i mieszanin chemicznych oraz smarów.

- 1 interwencja, dotycząca wydzielania się „nieprzyjemnego„ zapachu w bloku nr 4 na Osiedlu Bugaj w Wieluniu. Poinformowano o możliwości przeprowadzenia badań i pomiarów próbek powietrza wewnątrz zajmowanego przez osobę zgłaszającą interwencję lokalu. Do chwili obecnej nie otrzymano odpowiedzi na wystosowane pismo.
- 1 interwencja, dotycząca hałasu i zapylenia powodowanego przez prace piaskowania, prowadzone w hali przy ul. Głowackiego. Przeprowadzono kontrolę sanitarną w tym zakładzie, w trakcie której stwierdzono, że prace te są wykonywane incydentalnie, przez kilka dni.

2. Choroby zawodowe

W 2018r. do PSSE w Wieluniu wpłynęło 7 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej w związku z powyższym przeprowadzono 11 postępowań w związku ze zgłoszeniem podejrzenia choroby zawodowej. Sporządzono 2 karty stwierdzenia choroby zawodowej.

Wydano 2 decyzje administracyjne o stwierdzeniu choroby zawodowej:

- choroby zakaźnej – gruźlicy płuc (poz. 26 wykazu chorób zawodowych). Choroba zawodowa została stwierdzona u 1 pracownika zatrudnionego na stanowisku pracy asystent, starszy asystent, zleceniobiorca.
- choroby zakaźnej – boreliozy (poz. 26 pkt. 2 wykazu chorób zawodowych). Choroba zawodowa została stwierdzona u 1 pracownika pracującego we własnym gospodarstwie rolnym.

Wydano 2 decyzje administracyjne o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej:

- zespołu wibracyjnego pod postacią naczyniowo-nerwową (poz. 22 pkt.1 wykazu chorób zawodowych). Nie stwierdzono choroby zawodowej u 1 pracownika zatrudnionego na stanowisku traktorzysty, kierowca ciągnika,
- obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego (poz. 21 wykazu chorób zawodowych). Nie stwierdzono choroby zawodowej u 1 pracownika zatrudnionego na stanowisku traktorzysty, kierowca ciągnika.

Analiza występujących chorób zawodowych w powiecie wieluńskim w latach 2015 - 2018

Pozycja wykazu chorób zawodowych	Pełna nazwa choroby zawodowej	Liczba chorób zawodowych w latach			
		2015	2016	2017	2018
6	Astma oskrzelowa	0	0	1	
12	Alergiczny nieżyt nosa	0	1	0	0
15	Przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym	2	0	0	0
18	Choroby skóry	0	1	0	0
26	Choroby zakaźne	0	0	0	2
Razem		2	2	1	2

Z przedstawionej tabeli wynika, że w latach 2015 – 2016 liczba stwierdzonych chorób zawodowych utrzymywała się na tym samym niskim poziomie.

3. Podsumowanie

Dokonując oceny środowiska pracy należy stwierdzić, iż w roku 2018 nie stwierdzono narażenia na hałas ponadnormatywny.

Działania organizacyjno-administracyjne podejmowane przez pracodawców, stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz profilaktyka medyczna zapobiegają ujemnym skutkom oddziaływania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Pracodawcy w miarę możliwości dokonują wymiany przestarzałego parku maszynowego, odnawiają pomieszczenia produkcyjne i higieniczno - sanitarne, dbają o prawidłowe wyposażenie i urządzenie tych pomieszczeń, zapewniają pracownikom odpowiednią odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej oraz przestrzegają terminowości przeprowadzania badań profilaktycznych pracowników.

Od kilku już lat nie odnotowano zawodowego zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby, co jest wynikiem właściwej higieny pracy w placówkach medycznych oraz świadomości pracowników o możliwości zakażenia.

Przeciwdziałanie narkomanii w obszarze środków zastępczych

W roku 2018 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieluniu nie otrzymywał informacji o ewentualnych nowych obiektach sprzedaży „dopalaczy”.

W związku z przeprowadzoną w województwie łódzkim akcją dotyczącą wprowadzania do obrotu środków zastępczych, przeprowadzono 5 kontrole obiektów, w których w roku 2010 wprowadzane do obrotu były środki zastępcze. W wyniku podjętych działań stwierdzono, że jeden z budynków został wyburzony, a w pozostałych 4 prowadzona jest inna działalność gospodarcza.

Wobec 28 osób fizycznych wszczęto postępowania administracyjne dotyczące wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Wszystkie informacje dotyczące prowadzonych postępowań były zamieszczane w Systemie Monitorowania Informacji o Dopalaczach tzw. **SMIOD**.

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących środków zastępczych, wydano 23 decyzje umarzające postępowanie administracyjne w sprawach wprowadzania do obrotu produktów o działaniu psychoaktywnym – środków zastępczych i orzekających o przepadku tych produktów na rzecz Skarbu Państwa oraz ich zniszczeniu oraz 1 decyzję orzekającą o przepadku środka zastępczego na rzecz Skarbu Państwa oraz jego zniszczeniu.

Wydano 37 postanowień dotyczących postępowania w sprawie środków zastępczych.

W 2018r. prowadzony był dzienny i tygodniowy monitoring zatruc lub ich podejrzeń środkami zastępczymi. Informacje te pozyskiwane były z Oddziału Dziecięcego i Szpitalnego Oddziału Ratunkowego SPZOZ – Szpital w Wieluniu. Uzyskano informacje o 6 osobach, u których podejrzewano zatrucia środkami zastępczymi. Byli to mieszkańcy powiatu pajęczańskiego - 3 osoby, powiatu wieluńskiego – 2 osoby i powiatu bełchatowskiego – 1 osoba, w wieku od 16 do 35 lat.

W okresie od poniedziałku do piątku przekazywano do ŁPWIS w Łodzi informacje o podejrzeniu zatrucia a w przypadku zgłoszenia zatrucia informacja ta przekazywana była również do Głównego Inspektora Sanitarnego za pomocą bazy SMIOD.

W kontrolowanych zakładach pracy prowadzone były działania edukacyjne dotyczące środków zastępczych.

W 2018 roku podczas przeprowadzonych 43 kontroli w zakładach pracy poinformowano pracodawców o zagrożeniach zdrowia spowodowanych środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi w miejscu pracy.

Zalecono rozszerzenie tematyki szkoleń o zagadnienia dotyczące środków zastępczych lub nowych narkotyków. Pozostawiono w zakładzie opracowany materiał szkoleniowy oraz Ulotki „Dopalacze to śmierć” w ilości – 493 szt. Wskazano na wykorzystanie w celu podniesienia wiedzy w przedmiotowym zakresie różnorodnych dostępnych w zakładzie pracy nowych mediów: Internet, e- maile, gabloty informacyjne.

1. Zaopatrzenie ludności w wodę

W ewidencji PSSE w Wieluniu widnieje 30 wodociągów i wszystkie te podmioty były skontrolowane. W okresie sprawozdawczym zlikwidowano 2 wodociągi tj. w Rychłocicach i w Kamionce, które od dłuższego czasu były wyłączone z eksploatacji. W 2018 roku nadzorem zostały objęte 2 wodociągi tj. Spółdzielni Dostawców Mleka w Wieluniu oraz Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego ZHP „Nadwarciański Gród” w Załączu Wielkim. W okresie sprawozdawczym woda była podawana przez 24 wodociągi, które podawały do sieci wodę uzdatnioną oraz 6 wodociągów, które podawały do sieci wodę bez uzdatnienia.

Na ogólną liczbę 77 017 mieszkańców powiatu, 76 664 osób korzystało z wody z wodociągów sieciowych, jest to wysoki stopień zwodociągowania.

Największy udział w zaopatrzeniu ludności w wodę w powiecie miały wodociągi produkujące wodę od 101÷1000 m³/d – 44 334 mieszkańców, 1001÷10000 m³/d – 27 128 mieszkańców, natomiast najmniejszą liczbę mieszkańców 5 202 zaopatrywały wodociągi <100 m³/d.

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny urządzeń wodociągowych w stosunku do ubiegłego roku nie uległ większej poprawie, jest dobry i nie budził zastrzeżeń. Wykonywano jedynie drobne remonty budynków i pomieszczeń stacji wodociągowych oraz bieżące naprawy urządzeń.

2. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Jakość wody przeznaczonej do spożycia podawana przez zwodociągowany system zaopatrzenia w wodę w okresie całego roku nie budziła zastrzeżeń. Nadal prowadzone były badania jakości wody w urządzeniach wodociągowych przez inspekcję sanitarną i producentów w zakresie dotyczącym wymagań i parametrów objętych monitoringiem przeglądowym i kontrolnym.

Mikrobiologiczne badania próbek wody wykonywane w ramach monitoringu potwierdzały właściwą jej jakość. Fizykochemiczny skład wody do spożycia przez ludzi odpowiadał wymaganiom obowiązującego rozporządzenia i wszystkie wody w wodociągach oceniono pozytywnie.

W roku sprawozdawczym wpłynęły 4 interwencje dotyczące pogorszenia jakości wody, z których dwie nie potwierdziły się, natomiast w dwóch wodociągach stwierdzono przekroczenia żelaza, barwy i mętności. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych jakość wody w tych wodociągach nie budziła zastrzeżeń.

W roku sprawozdawczym 2018 do badań laboratoryjnych pobrano 142 próbek wody z wodociągów, wykonano 409 oznaczeń bakteriologicznych i 1498 fizykochemicznych.

Monitoring substancji promieniotwórczych

Wstępny monitoring substancji promieniotwórczych realizowany był we wszystkich wodociągach w 2017 roku. Pomiar stężenia radonu, izotopów radu Ra-226 i Ra-228 oraz trytu w wodzie z ujęć nie przekraczał granic wykrywalności. W bieżącym roku sprawozdawczym wykonano w jednym wodociągu wstępny monitoring substancji promieniotwórczych. W jednej ze studni badania wykazały stężenie aktywności radonu w wodzie, co pozwalało ocenić narażenie jako średnie oraz przekroczenie radu 228-Ra, w drugiej studni przekroczenia radonu 222-Ra nie stwierdzono, natomiast wystąpiło przekroczenie radu – 228-Ra. Właściciel tego wodociągu zlecił dodatkowo badania w kierunku radonu w studni, w której wystąpiło przekroczenie oraz w miejscu wprowadzania wody do sieci (punkt zgodności). Badania wykazały, że stężenie aktywności radonu w wodzie ze studni pozwalało ocenić stopień narażenia jako niski, a w wodzie z punktu zgodności jako znikomy. Następnie w dwóch studniach dokonano pomiaru stężenia izotopów promieniotwórczych ołowiu Pb-210, polonu Po-210, uranu U-234 oraz uranu U-238. W obu studniach przekroczony został tylko parametr radiologiczny polonu Po-210. Ponowne badanie stężenia polonu Po-210 nie przekroczyło wartości parametrycznych. W powyższej sytuacji właściciel tego wodociągu ma obowiązek badania wody w kierunku substancji promieniotwórczych z częstotliwością określoną w obowiązującym rozporządzeniu.

Ocena jakości wody ciepłej w instalacjach w kierunku bakterii Legionella sp.

W 2018r. kontynuowano nadal badania określające skolonizowanie instalacji ciepłej wody pałeczkami Legionella sp. Występowanie bakterii Legionella sp. w większej ilości stanowi naruszenie wymagań obowiązującego rozporządzenia i może wywołać chorobę zakaźną zwaną legionellozą. Do zakażenia dochodzi na skutek wdychania skażonego aerozolu wodno-powietrznego.

W okresie sprawozdawczym pobrano 7 próbek wody ciepłej do badania laboratoryjnego i wykonano 11 oznaczeń na obecność bakterii Legionella sp. Przekroczeń nie stwierdzono, systemy są pod kontrolą i nie wymagają podjęcia specjalnych działań.

3. Pływalnie kryte, odkryte.

Obiekty te zapewniają odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne pomieszczeń, zaplecza technicznego oraz niecek basenowych.

Nadzorem objęte są 3 pływalnie odkryte i 1 pływalnia kryta. Oparte są na wodzie z sieciowych wodociągów, jedynie jedna pływalnia odkryta napełniana jest wodą ze źródeł, a jeśli zachodzi konieczność dopełniana jest wodą wodociągową.

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny urządzeń na pływalniach w stosunku do ubiegłego roku nie uległ większej poprawie, jest dobry i nie budził zastrzeżeń. W okresie roku sprawozdawczego wykonywano jedynie drobne remonty pomieszczeń i zapleczy sanitarnych, odnowienia niecek basenowych, uzupełnienia brakujących koszy na odpadki oraz naprawy urządzeń.

Jakość wody w analizowanym zakresie prowadzona przez zarządzających pływalniami oraz przez inspekcję sanitarną w ramach monitoringu jakości wody odpowiadała wymaganiom obowiązującego rozporządzenia.

Do badań laboratoryjnych pobrano 12 próbek wody z basenów kąpielowych, wykonano 21 oznaczeń bakteriologicznych i 40 fizykochemicznych.

Porównanie ilości pobranych próbek wody do spożycia przez ludzi i wody basenowej oraz wykonanych oznaczeń bakteriologicznych i fizykochemicznych z trzech ostatnich lat przedstawia tabela.

Ilość pobranych próbek wody do badań laboratoryjnych oraz wykonanych oznaczeń przeprowadzonych w wodociągach i w basenach na przestrzeni ostatnich trzech lat przedstawia tabela

Ilość pobranych próbek			Badania laboratoryjne					
			Ilość oznaczeń fizykochemicznych			Ilość oznaczeń bakteriologicznych		
2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
147	139	154	1535	1234	1538	369	312	430

Ocena warunków sanitarnych w placówkach dzieci młodzieży

1. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

Pracownicy sekcji higieny dzieci i młodzieży, realizując zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu wykorzystywanego w placówkach oświatowych i w placówkach wypoczynku letniego i zimowego skontrolowali:

51 przedszkoli (w tym punkty przedszkolne i oddziały przedszkolne),

2 żłobki,

39 szkół podstawowych,

2 gimnazja,

3 zespoły szkół,

1 liceum ogólnokształcące,

1 ponadgimnazjalną szkołę zawodową,

1 szkołę policealną,

6 placówek wychowania pozaszkolnego (są to: szkoły języków obcych, szkoła muzyczna, świetlice środowiskowe)

2 placówki rekreacyjne (zielona szkoła),

16 turnusów letniego i zimowego wypoczynku.

W roku 2018 skontrolowano wszystkie placówki, tj. 108 placówek stałych i 16 placówek sezonowych. Przeprowadzono ogółem 205 kontroli.

2. Stan sanitarno-techniczny budynków, w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

W powiecie wieluńskim wszystkie placówki nauczania i wychowania oraz letniego i zimowego wypoczynku mieszczą się w budynkach o właściwym stanie sanitarno-technicznym. Posiadają podłączenia do sieci wodno-kanalizacyjnej, a pomieszczenia higieniczno-sanitarne zlokalizowane w obiekcie. Bieżącą ciepłą i zimną wodę zapewnia każda placówka nauczania, wychowania i wypoczynku. Tylko jedna placówka posiada ogrzewanie piecowe (oddział przedszkolny), pozostałe posiadają centralne ogrzewanie własne, bądź z sieci ciepłowniczej.

3. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

Zapewnienie dzieciom i młodzieży szkolnej należytych warunków do utrzymania higieny osobistej jest współczesnym standardem, w szczególności zapewnienie uczniom dostępu do ciepłej, bieżącej wody, jak również odpowiedniego wyposażenia sanitariatów w środki higieny osobistej. Sanitariaty powinny być wyposażone w mydło w dozownikach, jednorazowe ręczniki papierowe do osuszania rąk lub przeznaczone do tego celu suszarki elektryczne oraz papier toaletowy. Wszystkie placówki zapewniają takie warunki, tj. właściwe do utrzymania higieny osobistej. Wpływ na ocenę warunków do utrzymania higieny osobistej ma również niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych. Takie przypadki dotyczą 4 szkół podstawowych i 2 przedszkoli.

4. Warunki do prowadzenie zajęć wychowania fizycznego

Uczęszczanie na zajęcia z wychowania fizycznego są istotnym elementem dbałości o zdrowie dzieci i młodzieży szkolnej, dlatego ważne jest aby zapewnić uczniom właściwe warunki do tego typu aktywności fizycznej.

Na terenie powiatu wieluńskiego warunki do prowadzenia lekcji wychowania fizycznego przedstawiają się następująco:

-szkolny zespół sportowy, w skład którego wchodzi: sala sportowa i boisko szkolne oraz pomieszczenia pomocnicze, takie jak: przebieralnie, natryskownie, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, pokój nauczycieli posiada 19 placówek (40% szkół).

-pozostałe szkoły posiadają nieco skromniejsze warunki, tj. sale rekreacyjno-zastępcze z boiskiem bądź bez boiska.

Innym miejscem odbywania zajęć w-fu jest pływalnia w Wieluniu i boiska typu Orlik.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego nie uległy zmianie.

Od wielu lat, pomimo zapewnienia w szkołach właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej, uczniowie sporadycznie korzystają z natrysków, będących wyposażeniem szkolnych zespołów sportowych. Spowodowane jest to brakiem dostatecznego czasu podczas 10 min przerw międzylekcyjnych. Tak więc możliwość skorzystania z nich jest wtedy, gdy lekcje w-fu kończą się przed 20min. przerwą międzylekcyjną, bądź odbywają się na ostatniej godzinie lekcyjnej.

5. Ergonomia wyposażenia placówek dla dzieci i młodzieży

Nowo zakupiony sprzęt sportowy od 1997 roku powinien posiadać certyfikaty zgodności z Polska Normą. Wszystkie placówki są wyposażone w urządzenia i sprzęt sportowy zakupiony po 1997 roku.

Wszystkie przedszkola wyposażone są w sprzęt posiadający atesty i certyfikaty, 62% szkół posiada 100% sprzętu sportowego z wymaganymi certyfikatami bądź atestami, pozostałe 38% placówek posiada część sprzętu sportowego z certyfikatami, jak również bez certyfikatów. Sprzęt nie posiadający certyfikatów jest w dobrym stanie technicznym i zapewnia bezpieczne korzystanie podczas prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Posiadanie przez szkoły i przedszkola mebli, których funkcjonalność czy bezpieczeństwo potwierdzone jest certyfikatem (meble zakupione po 1997 roku), przedstawia się następująco:

-71 placówek (72%) posiada 100% mebli z certyfikatai, - pozostałe placówki posiadają meble o zróżnicowanym procencie certyfikowanych mebli, przy czym nie ma żadnej placówki, która nie posiadałaby chociaż część mebli z certyfikatem.

W związku z tym, że każde nieodpowiednie dobranie mebli wpływa niekorzystnie na układ mięśniowo-kostny, powodując nadmierne zmęczenie, a także skrzywienie kręgosłupa w roku 2018 ocenę dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu dzieci bądź uczniów przeprowadzano w 64 % szkół i przedszkoli. Ogółem dokonano 3403 badania fizyczne (pomiaru dzieci).

Dane ujęto w poniższej tabeli:

	2018
liczba zmierzonych dzieci	2403
liczba placówek, w których dokonano pomiaru	61
liczba oddziałów, w których dokonano pomiaru	180
niewłaściwe w ilu placówkach	5
niewłaściwe w ilu oddziałach	13

Nieprawidłowości stwierdzone w 8,2 % placówek. W większości przypadków powodem takiego stanu jest fakt, że z tych samych sal lekcyjnych korzystają uczniowie różnych roczników (dotyczy pracowni komputerowych i braku własnych sal lekcyjnych).

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach w pomieszczeniach szkoły lub placówki zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych. Wszystkie szkoły zapewniły uczniom takie warunki.

6. Organizacja pobytu uczniów w szkole oraz rozkład zajęć

Na prawidłowe warunki pobytu dzieci i młodzieży w szkołach wpływa m.in. właściwa higienizacja procesu nauczania, a w tym plany lekcji.

W trosce o zapewnienie uczniom higienicznych warunków nauki dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych.

Ocena rozkładów zajęć lekcyjnych obejmowała:

- stałą porę rozpoczynania zajęć lekcyjnych,
- potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami lekcyjnymi w kolejnych dniach tygodnia

Większych nieprawidłowości nie odnotowano.

7. Mikroklimat w placówkach dla dzieci i młodzieży

Na mikroklimat pomieszczeń wpływ mają między innymi: odpowiednia temperatura pomieszczeń, właściwa wentylacja, oświetlenie naturalne i sztuczne, możliwość ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem, prawidłowe wietrzenie pomieszczeń.

W nadzorowanych placówkach pomieszczenia stałego pobytu posiadają wentylację grawitacyjną, a pomieszczenia higieniczno-sanitarne również wentylację mechaniczną, która wymagana jest w ustępach z ilością kabin większą niż jedna i nie posiadającą okien.

Dokonywane pomiary temperatur pomieszczeń, w których odbywały się zajęcia, wykazały prawidłową temperaturę, tj. co najmniej 18°C w szkołach i przedszkolach oraz co najmniej 20°C w żłobku i punktach przedszkolnych.

Prawidłowe wietrzenie pomieszczeń zapewnia konstrukcja okien o 50% powierzchni ich otwieralności. Prawie wszystkie placówki posiadają taką możliwość. Również większość placówek posiada możliwość ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem, dzięki zamontowanym roletom lub żaluzjom. Podczas kontroli zwracano również uwagę, aby stanowisko pracy ucznia było tak usytuowane, by światło naturalne padało uczniowi z lewej strony stosunku do tablicy.

8. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W czasie ferii zimowych i ferii letnich (wakacje) prowadzono kontrole warunków sanitarnych placówek, w których wypoczywały dzieci i młodzież. Kontrolą sanitarną objęto wszystkie formy wypoczynku.

Ogółem skontrolowano 16 turnusów zgłoszonych do internetowej bazy MEN, na których przebywało 921 uczestników. Wypoczynek ten zorganizowano w obiektach takich jak: całoroczny ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy, szkoła i świetlice środowiskowe. W obiektach tych zapewniono odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne, m.in.: prawidłowy stan sanitarno-techniczny budynków i ich wyposażenia, właściwy wskaźnik powierzchni pomieszczeń mieszkalnych na jednego uczestnika, pościel, bielizna pościelowa, koce czyste, zachowane odstępy między łózkami, zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych, w pomieszczeniach sanitarnych zapewniona bieżąca ciepła i zimna woda, urządzenia sanitarne sprawne technicznie.

Na wszystkich turnusach, poza tymi w miejscu zamieszkania dzieci, zapewniono całodobową opiekę pielęgniarską, opiekę lekarską na zasadzie umowy zlecenia z lekarzami z pobliskiego POZ.

Kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości w organizacji wypoczynku.

9. Podsumowanie

Warunki sanitarno-techniczne w placówkach oświatowych ulegają systematycznej poprawie dzięki prowadzonym w nich pracach remontowych i konserwatorskich. Ulega poprawie stan techniczny mebli szkolnych i urządzeń sportowych, ponieważ placówki oświatowe systematycznie wymieniają sprzęt i urządzenia na nowe, posiadające wymaganą dokumentację, tj. certyfikaty i atesty. Warunki higieny procesów nauczania i wychowania w szkołach, na podstawie przeprowadzonych analiz rozkładów zajęć lekcyjnych, nie wykazały nieprawidłowości. Podczas kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych i opiekuńczych stwierdza się dostępność do środków higieny osobistej (papier toaletowy, mydło, ręczniki jednorazowe, suszarki do osuszania rąk). Wypoczynek letni i zimowy zorganizowano prawidłowo, placówki zapewniły właściwe warunki sanitarno-higieniczne w czasie trwania wypoczynku. We wszystkich placówkach przestrzegany jest całkowity zakaz palenia wyrobów tytoniowych, w tym e-papierosów.

Istotnym elementem naszej działalności jest edukacja zdrowotna. Realizacja zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie promocji zdrowia wynika z zapisów Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 oraz zaleceń Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego.

1. Profilaktyka palenia tytoniu

Ważnym zadaniem profilaktyki palenia tytoniu realizowanym przez Państwową Inspekcję Sanitarną jest przekazywanie rzetelnych informacji o skutkach zdrowotnych palenia tytoniu poprzez koordynowanie programów edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz podejmowanie działań edukacyjnych dostosowanych do potrzeb społeczeństwa lokalnego. W ramach realizacji zadania w 2018 roku realizowano:

Program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów „Czyste Powietrze Wokół Nas”

W roku szkolnym 2017/2018 28 placówek przedszkolnych poprzez realizację programu wśród 766 dzieci oraz 516 rodziców zwiększało wiedzę w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowało świadome, asertywne postawy wśród dzieci dotyczące ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej pt. „Bieg po zdrowie”.

Okres krytyczny dla podejmowania zachowań ryzykownych, takich jak pierwsze palenie tytoniu przypada na przedział wiekowy 9-10 lat, dlatego grupa, w której realizowany jest program to dzieci klasy IV szkoły podstawowej. Do realizacji programu przystąpiło 950 uczniów i rodziców z 16 szkół podstawowych. Opinia koordynatorów szkolnych dotycząca treści programowych oraz metod realizacji pokazuje, że program został pozytywnie przyjęty przez uczniów, rodziców i nauczycieli i wzmacnia zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży.

Działanie edukacyjne skierowane do dzieci klas I-III szkół podstawowych, ich rodziców i opiekunów przeprowadzono w ramach programu „**Nie pal przy mnie, proszę**”. Do realizacji programu przystąpiło 684 uczniów z 20 szkół podstawowych.

Program „**Znajdź właściwe rozwiązanie**”, którego celem jest zwiększenie odpowiedzialności za własne zdrowie zrealizowało 503 uczniów klas IV-VIII z 15 szkół podstawowych.

Edukacje w zakresie profilaktyki gruźlicy i chorób płuc prowadzono poprzez realizację wojewódzkiego programu „**Zadbaj o swoje płuca**” skierowanego do uczniów klas I-III szkoły podstawowej. W powiecie wieluńskim program realizowało 950 uczniów i rodziców z 14 szkół.

Światowy Dzień Rzucania Palenia i Światowy Dzień Bez Tytoniu

Wśród działań obchodzonych corocznie, skierowanych do społeczności lokalnej, zrealizowano obchodzone na całym świecie obchody Światowego Dnia bez Tytoniu oraz Światowego Dnia Rzucania Tytoniu. Działania podjęte z okazji obchodów skierowane były do ogółu społeczności lokalnej, jednak szczególną grupę stanowiły dzieci i młodzież. W ramach obchodów zorganizowano punkty profilaktyczno-edukacyjne z pomiarem tlenku węgla w wydychanym powietrzu, informowano o konsekwencjach zdrowotnych biernego i czynnego palenia, zorganizowano spotkanie dla inspektorów bhp nt. wpływu papierosów na zdrowie oraz przepisów prawnych regulujących palenie papierosów oraz e-papierosów w miejscach pracy. Działaniami objęto 502 osoby.

Systematyczna i skuteczna egzekucja przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie warunków i wymogów higieniczno-sanitarnych w powiecie wieluńskim przeprowadzono 1001 kontroli przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej. Z wykonanych kontroli wynika, że Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 957) jest stosowana w 100% skontrolowanych obiektach użyteczności publicznej.

2. Profilaktyka nadwagi i otyłości

Od 2006 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna wraz z Polską Federacją Producentów Żywności Związkiem Pracodawców realizują Ogólnopolski Program Edukacyjny „**Trzymaj Formę!**” skierowany do uczniów klas V–VIII szkół podstawowych, gimnazjów oraz ich rodziców. Ideą programu profilaktyki i leczenia otyłości jest dotarcie do jak największej liczby osób i skuteczne zapobieganie groźnym, a zarazem bardzo kosztownym w leczeniu jej następstwom. Program realizowany jest metodą projektu – metodą, która rozwija zainteresowania uczniów i poszerza ich wiedzę. W roku szkolnym 2017/2018 w kształtowanie zdrowego stylu życia i promowanie

aktywności fizycznej poprzez realizację programu zaangażowało się 27 szkół, które swoimi działaniami objęły 2134 uczniów.

W ramach wzmocnienia realizacji programu oraz prowadzenia profilaktyki zdrowego stylu życia w powiecie wielunińskim przeprowadzono warsztaty świadomego konsumenta dla 607 osób, podjęto współpracy z Oddziałem Rejonowym PCK w Wieluniu, współorganizowano etap rejonowy Ogólnopolskiej Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu życia, przeprowadzono etap powiatowy Konkursu Wiedzy o Zdrowym Stylu Życia organizowanego w ramach programu „Trzymaj Formę!”, promowano Wojewódzki Konkurs Kulinaryny „Jem smacznie, zdrowo i kolorowo”

3. Profilaktyka chorób zakaźnych

Głównym celem podejmowanych działań w zakresie Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV było ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez podniesienie poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmian postaw, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie.

W ramach realizacji głównych założeń i realizacji celów programowych zorganizowano XI edycję Międzypowiatowego Konkursu Wiedzy o AIDS i chorobach przenoszonych drogą płciową, w którym wzięło udział 232 uczestników z 11 szkół z Wielunia, Złoczewa, Działoszyna, Wieruszowa, Gorzowa Śląskiego oraz Krzepic. Ponadto prowadzono działalność informacyjno-edukacyjną w ramach, której przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla 174 uczniów szkół ponadgimnazjalnych, prowadzono dystrybucję materiałów profilaktycznych oraz promowano Kampanię Krajowego Centrum ds. AIDS ph. #mamczasrozmawiać, której celem było uruchomienie dialogu międzypokoleniowego o zdrowiu, a zwłaszcza o trudnych tematach takich jak choroby przenoszone drogą płciową.

4. Profilaktyka uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

Celem Projektu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, edukacja społeczeństwa w zakresie negatywnych skutków używania alkoholu, papierosów, narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz promowanie zachowań prozdrowotnych. W ramach realizacji profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych kontynuowano realizację programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?”. W programie uczestniczyło 243 uczniów z 4 szkół ponadgimnazjalnych. Aby dotrzeć do jak największej grupy odbiorców prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do ośrodków zdrowia, zorganizowano punkt profilaktyczny, zajęcia edukacyjne dla młodzieży oraz inspektorów BHP z zakresu profilaktyki „dopalaczy”, konsekwencji zdrowotnych oraz przepisów prawnych. Ponadto wzięto udział w debacie zorganizowanej przez Łódzkie Kuratorium Oświaty oraz Komendę Powiatową Policji w Wieluniu podczas, której zaprezentowano działania podjęte przez Państwową Inspekcję Sanitarną w zakresie środków psychoaktywnych. Działaniami objęto 382 osoby.

5. Profilaktyka zażywania dopalaczy

Działania edukacyjne, zapobiegające używaniu środków psychoaktywnych oraz kształtujące bezpieczne zachowania zdrowotne wśród młodzieży szkół gimnazjalnych prowadzono poprzez realizację Wojewódzkiej Kampanii Edukacyjnej „Dopalaczom mówimy STOP- wybieramy zdrowie”. W roku szkolnym 2017/2018 programem objęto 1914 uczniów z 23 szkół podstawowych i gimnazjalnych.

6. Inne przedsięwzięcia z obszaru promocji zdrowia, kampanie społeczne

Bezpieczny wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży

We współpracy z Komendą Powiatową Policji w Wieluniu oraz Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Wieluniu przeprowadzono 18 zajęć edukacyjnych dla 582 uczestników kolonii letnich (dzieci, młodzieży i opiekunów) w zakresie bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego, wypoczynku nad wodą, właściwym odżywianiem, higieną osobistą, profilaktyką chorób odkleszczowych, profilaktyką dopalaczy oraz zatruc pokarmowych.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

W wyniku nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków bakterie stają się antybiooporne. W celu zwrócenia uwagi społeczności lokalnej na odpowiedzialne stosowanie antybiotyków wyeksponowano wystawę pt. „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach” oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Wystawę obejrzało ok. 1300 osób.

Światowy Dzień Zdrowia

Obchodzony jest co roku 7 kwietnia w rocznicę powstania Światowej Organizacji Zdrowia. W ramach realizacji Światowego Dnia Zdrowie w powiecie wieluńskim zorganizowano konkurs ph. obchodów #zdrowiedlawszystkich dla uczniów szkół podstawowych. W konkursie wzięło udział 71 uczniów.

Działania informacyjno-edukacyjne z zakresu promocji zdrowia

Działalność związana z różnymi obszarami zdrowia publicznego była również prowadzona na stronie internetowej PSSE oraz w serwisie Facebook. W 2018 r. opierając się o sytuację epidemiologiczną oraz priorytety zdrowia opublikowano m.in. informację z zakresu profilaktyki antybiotykoodporności, dopalaczy, wad postawy, chorób odkleszczowych, WZW A, zapobiegania zakażeniom HIV/AIDS, bezpiecznych wakacji, legionellozy, błułowicy, odry i pedikulozy.

ŻÓŁTACZKA POKARMOWA

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU A

ZAWSZE MYJ RĘCE

WIRUSEM MOŻESZ ZAKAZIĆ SIĘ PRZEZ BRUD NA RĘKACH, KTÓRYMI SPOŻYWASZ POSIŁKI

PIJ WODĘ PRZEGOTOWANĄ

WIRUSEM MOŻESZ ZAKAZIĆ SIĘ PRZEZ SPOŻYCIE SKAZONEJ WODY/LODU

MYJ ŻYWNÓŚĆ

WIRUSEM MOŻESZ ZAKAZIĆ SIĘ PRZEZ SPOŻYCIE PRODUKTÓW UMYTYCH W SKAZONEJ WODZIE

ZASZCZEP SIĘ

SKUTECZNYM SPOSOBEM NA "WZW TYPU A" JEST SZCZEPLENIE OCHRONNE

MYCIE RĄK TARCZĄ OCHRONNĄ PRZED ŻÓŁTACZKĄ POKARMOWĄ

WSZYStko o wszawicy

1. Wszy są małymi owadami żyjącymi na skórze głowy.
2. Można zarazić się nimi przez używanie wspólnych przedmiotów (m.in. szczotki do włosów, spinaki, grzebienie, nakrycia głowy, pościel).
3. Pierwszym sygnałem obecności wszy jest silne swędzenie głowy.
4. Do pozbycia się wszy służą specjalne preparaty dostępne w aptekach bez recepty.
5. Pościel, zabawki pluszowe, ubrania trzeba wyprać lub wyczyścić chemicznie. Wykładane materiały spryskać środkiem owadobójczym, następnie oczyścić.
6. Każdy powinien mieć swoje własne grzebienie, szczotki, a także nakrycia głowy.
7. Wszawica jest chorobą, nie należy się jej wstydić, ale trzeba ją leczyć!
8. Rodzicu, jeśli zauważyłeś wszy u swojego dziecka, niezwłocznie podejmij leczenie i poinformuj o tym fakcie przedszkole/szkołę. Zatrzymaj biedne kolaty!

Cykl życia wszy

Jaja - gąsdy składane są przez wesz u nasady włosów

Po 7-8 dniach wylęgają się wszy

Po 17-18 dniach owady osiągają zdolność do rozmnażania się

Po 19-20 dniach składane są jajeczka. W ciągu kolejnych 15 dni wesz może złożyć nawet 300 jajeczek

W ramach monitorowania realizacji programów koordynowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną przeprowadzono 57 wizytacji w placówkach przedszkolnych, szkołach podstawowych, gimnazjach oraz szkołach ponadgimnazjalnych.

Podsumowanie

Obszary działań oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Wieluniu sprowadzały się do realizacji głównego celu, jakim było kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych społeczności lokalnej poprzez edukację zdrowotną i promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie o konsekwencjach zachowań ryzykowanych dla zdrowia.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Wieluniu
B. Sułkowska
mgr farm. Barbara Sułkowska
specjalista w dziedzinie zdrowia publicznego